

Saul

galliarum regibus in plio interfecto leam noiauit. ea quippe **Ligeri** fluvio abluit: **g** bituringes ab heduis diuidit: et ab oceano sursum navigatione bet a quo no pua commoditatem ciuitas ipsa accepit. **Hec** archiepiscopalis sedes est: undecim suffraganeos continens: qui et pro maiori parte in **Celtica** sunt: et ex maiori parte in **Britanie** citerioris ducatu nomen retinens in **Francorum** regno sita est. **Hanc** et **Andeganensem** urbem. **Sanctus** **Lodouicus** francorum rex e **Britanie** ducatu detraxit: de cuius tamen prouincia omnes alie **Britanie** ciuitates remanserunt: vt ante: sicut **Stravianus** in canone testatur. 3. q. 6. c. **Hoc** quippe. **Ipsa** cum multarum rerum plena sit: tum non ignobiles continet edes. **In** ea **Diuus** **Dartinus** episcopus fuit: qui tante sanctitatis extitit: vt trium mortuorum mereretur esse suscitator. **Habuit** et perpetuum episcopum admirade sanctitatis virum.

Saul itaque postquam vna cum **Samuele** sacerdote apud hebreos quadraginta annis regnasset: a philisteis vna cum filiis et vniuerso exercitu fusus et fugatus anno a natiuitate **Abrae**. 940. interfectus est: quo anno tertia seculi etatis: quam huius operis tertium librum fecimus: terminata fuit: per annos quadragintaduos supra nongentos porrecta: quo in loco etiam primus **Regum** liber finem facit.

Fratri **Jacobi** **philippi** **Bergomensis** ordinis fratrum **Eremitarum** **Diui** **Augustini** in omnimoda historia nouissime congesta **chronicarum** supplementum appellata **liber** **quartus** feliciter incipit.

Quartas seculi quarta per annos quadringentos octogintaquinq: ut **Isidorus** ponit duratura: quam etiam in suscepto opere librum quartum facimus hic incipit: cuius tempora prophetarum nuncupata sunt: vbi et **Regum** liber secundus incipit.

Quid prophetarum princeps **Isai** filius de tribu **Juda** secundus hebreorum rex: anno a natiuitate **Abrae** nongentesimo quadragesimo primo hebreis regnare cepit: et in **Hierusalem** omnibus coputatis regnavit annis quadraginta. **Primo** naq: in **Ebron** super **Judam** tantum septem regnavit annis. **Post** vero super omnem **Israel** triginta tribus. **Vir** ab infantia pulcher rufusq: facie decoratus: igeti fortitudine: sed animo maiori: qui cum leonibus vsq: (ut sacre tradit littere) quasi cum agnis persepe lusit: eosq: nonnunq: manu suffocans interfecit. **Quin** et gigantem **Philisteum** virum fortissimum inuocato auxiliatore deo: funda deuicit: et gladio interfecit. **Quamobrem** et in decem milibus laudari promeruit. **Ipsa** enim **Philisteos** hostesq: vniuersos omni ex parte contriuit atq: deleuit. **Et** propterea omni in opere suo confessionem dedit deo: atq: vt **Iesus** filius **Sirach** in ecclesiastico ait: de omni corde suo laudauit dominum: et dilexit eum qui fecit illum: propter quod cantores fecit stare contra altare: in quorum celebrationibus dulces centum et quinquaginta cecinit psalmos: qui etiam cum incanticis ac polyticis institutionibus optime instructus esset: sacerdotes domini quo modo diuina celebrarent: omnem edocuit decorem: quem quidem vsq: ad vite sue consumationem obseruari fecit. **Verum** cum innumerabilia admiffisset peccata christus non modo purgauit ea: sed et in eternum exaltauit cornu eius: et propter ipsum dominus testamentum: et regum sedem dedit in **Israel**. **Scripsit** hic propheta sanctissimus psalmos centum quinquaginta: quos **Diuus** **Hieronymus** in quinq: distinxit libros: propter distinctiones ibi factas: ex quibus fiat fiat: vbi et pphetia sua preter aliorum pphetarum more sine ullo exteriori admiculo: solo spūs sancti instructi d eterna genitura: deq: xpi incarnatione passione quoque ac resurrectione euidentissime differuit. **Adidit** preterea librum

David

424 1075

David

regum secundum **V**enit autem in **A**bron septem filios ex septē vxoribus. In **I**erusalem vero ex **B**erfabea quattuor: de quorum numero **S**alomon vnus fuit: sed et alios nouem (exceptis concubinarū filijs) genuit. **H**ic in omni regno suo censu habito inuenit mille milia et centum milia viroꝝ educentium gladium. et de tribu **J**uda tantum quadringenta: et septuaginta milia bellatoꝝ. **D**isplicuit autem deo: quod populum recensisset. **E**t percussit **I**srael pestilentie plaga: ex qua ceciderunt de **I**srahel septuaginta milia. Tandem cum ad edificationem templi domini omnem preparasset impensam: ac **S**alomonī filio dedisset descriptionem: qui rex cōstitutus fuerat: quarto kalendas **J**anuaris cum annis quadraginta regnasset plenus dierum bonoꝝq; operum apud arcem **S**ion obdormiuit in domino: ibiq; cum innumerabilibus diuitijs sepultus fuit: ex quibus postmodum **H**yrceanus pōtifex **A**nthiocho **D**emetrij filio tria milia dedit. **S**esta autem eius prima et nouissima scripta in libro **P**aralipomenon primo et in secundo **R**egum libro.

Abiathar summum hebreoꝝ pontificem vltimum ex linea **J**thamar his temporibus apud **D**avid regem maximo in precio fuisse constat: quē tñ **S**alomon eius i regno successor a pontificatu amouit: ut habet. 3. **R**. 2.

Nathan et **B**ad et **A**spba preclari prophete his temporibus floruerūt: et **D**avid regnum insigne reddiderunt: quozum primus erat ex fratre nepos **D**avid: quē **I**ai sibi in filium adoptauerat: **I**s enim nō prophete modo: sed et accurati elegantiq; ingenij orator fuit: propter quē **D**avid **S**alomonem filium sibi tradidit educandum. Quē statim susceptū amabile nominauit: ut patet. 2. **R**. 12. **I**psaq; eius gesta prima et nouissima eleganti stilo conscripsit: ut habetur secundo **P**aralipomenon. c. 9.

Athensiensium magistratus hic incipit.

1058 4131 **A**edon **C**odi **A**thensiensium regis filius septimo **D**avid regni anno patre in **P**eloponensium bello interfecto apud **A**thensenses non imperij: sed magistratus suscepit insignia: **Q**uibus ad mortē vsq; per annos viginti presuit. **H**ic per fratres suos nonnullas apud minoꝝ **A**siam condidit vrbes: de quibus etiam mox dicemus.

1052 4137 **L**upales **D**ercylli regis filius **A**ssyrioꝝ trigessimus rex. tertio decimo regni **D**avid anno **A**ssyrijs regnare cepit et regnauit annis. 38.

1037 4142 **A**gis **E**uristei regis primogenitus secundus lacedemonioꝝ rex: decimo octauo regni **D**avid anno regnare cepit et regnauit anno vno: post quē **A**rchestratus tertius regnauit annis. 35. **Q**uicum **A**thensiensibus cruentissima bella gessit.

1048 4131 **A**gastus secundus **A**thensiensium princeps. **A**edone mortuo magistratum anno. 27. regni **D**avid suscipiens: presuit annis. 36.

Adyrina grece ciuitas: ut **E**usebio placet: his temporibus in **S**olia insula a **C**odi filijs condita fuit: de qua etiā meminit **H**omerus in secūdo **I**liados li.

Ephesus etiam vrbs in **J**onia minoris **A**sie prouincia: quam **T**urchiam nūc dicimus. 3. regni **D**avid anno: ut **E**usebius habet: ab **A**ndrodo **C**odi **A**thensensis regis filio condita fuit: vbi et **J**onium regiam constituit: cuius posterī vsque ad **R**omanozum tempora reges dicebantur: in qua et naualia multa erant: nec non et perpulcher portus: cuius certe oportunitate multum creuit. **V**erum ut fama est nunc pauci sunt eius incole: cum pene diruta sit. **Q**uunt enim **E**phesi olim senatum fuisse: per quem omnia (sicut nunc **V**enetijs) administrabantur. **P**reterea illud celebre **D**iane templum ab **A**rchiphrone mira arte confectum vrbe **E**phesum decorabat: quod postea **H**erostratus vir iniquissimus: quo sibi famā acquereret: incēdit: o quo loco suo dicēus. **I**n hac vrbe **J**oānes apōstolus ecclesiā a **P**aulo fundatā erexit: vbi et **B**rusianā eius discipula a morte suscitauit. **E**x hac vrbe cōplures multi noīs exiere viri: e quib; **H**eraclitus et **F**ermodorus philosphi **H**ypponax poeta: **P**arasius pictor. **T**hedotio: q; **B**ibliam interpretatus est: et nouissimis temporibus in ea extitit **A**barcus eiusdē vrbis episcopus reberentissimus disputator: qui in florentino consilio anno salutis

Baiud

nostre. i. 439. sub Eugenio papa: huius nominis quarto interfuit: vbi etiam imperatore suo presente patrū ordinationib⁹ solus nunq̄ acquiescere voluit. Sed et nō multo post (vt suo loco dicemus) indignas suo errori luit penas.

Miletū alia ea prouincia ciuitas nō pdita p̄ ipsum tempus: sed potius instaurata fuit quā nonnulli a **Meleo** rege **Phyli** pditā perhibēt. Hec vt **Plinius**. 5. li. naturalis historie scribit eiusdem **Jonie** puincie caput fuit: in qua teste **Seruiolana** optime tingebatur: a qua **Milesia** vellera traduntur dicta. Ea multos portus habuit: quā et **Turci** licet vicus paruus censeatur cū tota puincia occupaueret. Ex hac vrbe **Bales** ex septē sapiētibus vnus originē duxit. et **Anaximader** ipsius **Thaletis** discipulus: **Hecnon** et **Anaximanes** ambo philosophi. **Hecba** teus quoq; historicus: et **Eschines** orator: aliq; cōplures a **Miletō** originem duxere: vrbes quoq; alias i grecia a **Codri** filijs alijsq; nationibus hac tempestate pditas fuisse p̄stat: quas scripto mandare superuacaneum videtur.

Carthago vrbs vetustate originis: magnitudine ac claritate ante omēs aphrice et **Hispanie** vrbes memorāda his tēporibus (**Eusebio** teste) post troianum bellū. i. 43. a **Bidone** regina pdita fuit: que prius a bonis corio **Byrsa** dicebat **Bido** enim tātum loci emerat a rege **Diarba** quantū corio tauri circūdari posset. dicente **Virgilio** p̄ **eneidos**: **Mercati**q; solū facti de noie **Byrsam**. **Taurino**q; tum posset circūdare tergo. **Coriū** quippe illud in tenuissimos filios secatum ē. Quo locū illū circūdedērūt: vocantes eum **Byrsam**. i. coriū siue **carthadā**: qd̄ **villam** sonat. Tandē mutato vocabulo **Carthago** vocitata fuit: que teste **Plinio** li. 5. centū viginti annis **Romanis** emula extitit. Pluries destructa: pluriesq; instaurata. **Primo** nāq; excidio **Scipio** iunior magni **Scipionis** nepos i tertio bello punico p̄sul factus sex p̄tinuis diebus ac noctibus illam oppugnauit: et vltima desperationē. Tandē **Carthaginēses** ad deditiōnē traxit: petentes vt quos belli clades reliquos fecerat saltrē seruire liceret. **Ibi** enim mulierū. 25. milia: virorū vero. 30. trucidata ferunt. **Hasdrubal** autē eius rex vltro se trāsfige dedit. **Eius** deinde vxor: se suosq; filios in mediū iecit incendiū. Ipsa deniq; ciuitas sexdecim p̄tinuis diebus arsit: et miserū (vt **Liuius** ait) victoribus spectaculum prebuit. Atq; ita **Carthago**: vt **Eusebius** habet. 668. anno ab eius pditione deleta fuit: omni murali lapide i puluerē cōminuto. **Terū** vigesimo et secundo anno postq; euerfa fuit. **Helio** **Cecilio** **Petello**: et **T. Q. Flamineo** p̄sulibus reparari iussa ē: et **Romani** ciues eo adducti sunt. Sed vt **Liuius** inq; ita breue tēpus **Arbna** ultra solitū flamineos ignes enomens calidis cinerib⁹ exusta: eius tecta destruxit: cuius subleuāde calamitatis causa senatus ro. decē annis vectigalia **carthaginēsi** remissit. Hec et nostro secūdo **Auuroz** regum sedes habitā: vernacula lingua **Tunicium** vocata est.

Carthaginēses tū quinq; fuisse ciuitates p̄pertū habemus. primā tpe **Jair** iudicis **Israel** (testib⁹ **Sycardo** **Tremone**si ep̄o **Eusebio** ac maḡo) a **Carbedone** et **Setho** tyrionibus ciuib⁹ quā et a suo noie **Carthaginē** vocauerūt. Et hec famosior habitā ē. Secūda peni (teste **Isidoro**) postea i **Spartba** pdiderūt. **Tertia** **Carthaginē** **Cyrus** rex post vrbe pditā anno. 72. (teste **Papia** et **Seruiō**) cōdidit. **Quarta** (vt imago mundi habet) i **Hispania** fuit. **Quinta** extantem **Romani** pdidere. **Quarto** tamē i senatoria orōne hec ip̄a verba dixit. **In** **Lybia** cur rex **Japon** regno potiretur: quedam mulier **Elisa** dicta extruxit **Dapnē**: quā **Carthaginem** dixit: idest sermone punico nouam ciuitatem.

Bidonem autem virginem clarissimam proprio nomine **Misam** vocauerūt. **Bido** enim lingua p̄henicia **Virago** latine exprimitur. Hec sane mulier prestantissima **Dyramnum** (vt **Iustino** lib. decimo octauo placet) patrē habuit **Tyris** regē: q; et **Pygmalionē** aliū genuit filiū: qui pater a **Virgilio** alijsque nonnullis **Helus** vocatur. Quam sane **Bidonem**: **Idē** pater **Arberbe** sacerdoti: et regi eiusq; **Bidonis** auunculo: viro ditissimo tradidit vxorē: quē postea mortuo patre **Pygmalio** **Bidonis** frater interfecit: p̄pter qd̄ verita **Bido** cū oib⁹ viri sui **thefanis** et **Tyrio** fugiēs i **Cyprū** nauigauit: ibiq; 80. v̄gib⁹ acceptis i aphricā

David

inde peruenit: ubi et in quodam maris sinu cōsedit: et ab rege (vt presertim tū ter re emit quātū corio bonis circūdari posset: eoq; loci mox ciuitatē haud magnā pdidit: ibiq; vsq; ad mortē psedit. Quam cum Hiabas Adusitanorū rex vxorē expeteret: et ab Aphricanis ad id pelleretur. Cōfestim astantibus cunctis Pyra altā pscendit: ac voce grādi Arberbam virum suum defunctū pclamans inqt. Ego cum te viro meo ad inferos venio: euaginatoq; gladio seipsam intere mit: in ignēq; sese proiecit: de qua Diuus Hieronymus ptra Iouinianum ait: Casta Dido carthaginē pdidit: et p castitate vitā finiuit qā maluit ardere q̄ nu bere. Et q̄dū inqt) Carthago stetit Dido pro dea habita fuit.

Salomō

1035 4154

Salomon q̄ pacificus interpretatur: David regis ex Barsabea filius: secundus hebreorū rex: anno a natiuitate Abrae. 980° ad huc viuēte p̄el hebreis regnare cepit: et regnauit annis. 40. Hūc ab incite etate mo re exundātis fluminis dominus tāta repleuit sapiētia vt dicere auium q̄ q̄qd natura efficere possit: in eo videtur experta. Nihil eo fuit excellētius (sicut e sa cris colligimus historijs) vel in virtutibus primo postea in vitijs. Hūc itaq; na tum p̄festim pater Natban prophete viro doctissimo: atq; sanctissimo educan dū erudiendūq; tradidit. Quē cum suscepisset: ppter eius clarissimā indolem Natban eum amabile appellauit: et bonarū artium disciplina: omniq; doctrine studijs imbuere annixus ē: eo maxime: quia mores suos natura graues et p̄posi tos regijs negocijs excitās ad bonum et equum modestissime ferri videbatur. Lū igitur iuuenili adhuc etate florente: suas ob virtutes domino iubēte (reliqs suis fratribus abiectis) David pater in regnū p̄fecit. Qui p̄stitutus rex: chana neos statim ceterosq; hostes debellans pacē vndiq; adeptus est. Unde diuino disponēte p̄silio factū ē vt q̄ beneficium ab eo suscepisse se existimabant: et qui eius metu fugerāt pecunias: et munera p̄tribuerint. Quāobrem tantā vim auri et argenti in Hierusalē p̄gregauit vt argentū p̄ nihilo reputaretur. Erat autem auri p̄odus q̄d ei per singulos annos offerebatur sexcēta sexaginta sex talenta auri excepta summa quā legati diuersarū gentiū et negociatores afferre consue nerāt. Quibus ex rebus atq; diuitijs tēplum illud toto orbe celeberrimū extru xit: et intrinsecus totū auro mundissimo inaurauit. In eo etiā omnia aurea vasa fecit: et quecumq; David pater vouerat fidelissime obtulit. Edificauit p̄terea Salomon domū regiā superbissimā atq; alia nōnulla celeberrima edificia. vnde et sup omnes reges terre diuitijs: familiā: atq; sapiētia magnificatus ē: Quā obrem vniuersa terra desiderabat vultū eius: vt audiret sapiētia illius: et singu li deferebant ei munera: vasa aurea: vestes p̄ciosissimas: arma bellica: aromata quoq; et equos: et mulos. Cōgregauitq; Salomon currus mille quadrigētos: et equorū duodecim milia. Tandē vero senex factus adamauit mulieres alienige nas: fillā quoq; Pharaonis egypti et alias multas: e quibus vxores septingente et quadringēte p̄cubine fuere: que auerteit cor eius: et secutus ē deos alienos ado rans Astertben Sydoniorū deam: et Moloch idolū amonitarū: quibus oibus alienigenis vxoribus phana et tēpla edificauit. Propter qd̄ iratus est dominus Salomoni et suscitauit ei aduersarium. Unde et Diuus pater Augustinus. 17° de ciuitate dei. c. 2° de eo sic inquit Salomon bonis inuitijs malos habuit exi tus. Quippe secunde res: que plerūque sapientū animos fatigant magis huic obsuerunt q̄ ipsa sua profuit sapientia. Sic quoq; Iesus filius Syrach contra eum inuebit dicens. Collegisti quasi oricalchum aurum: et vt plumbum comple sti argentum: et denudasti femora tua mulieribus: potestatemq; in corpore tuo habuisti: et dedisti maculam in misericordia tua: et prophanasti semen tuum in ducere iracundiam ad liberos tuos: et in ceteris stultitiā tuā ut faceres imperiū bipertitū: et ex effraim imperare imperiū durū. Veruntamē inqt) ppter Da uid sanctū suū nō abstulit misericordiam suam a te: neq; omnino deleuit opera sua. Tandem vero cum quadraginta annis regnasset anno etatis sue. 54° dormiuit cum patribus suis et sepelierūt eum in ciuitate David. Iosephus autem eum nonagesimoquarto etatis sue anno obiisse scribit: et regnasse annis. 80°

Salomon

Eius autem opera prima et nouissima si quis perdiscere cupit ea a capitulo primo tertij libri Regum vsqz ad. ii. et a primo secundi Paralipomenon vsque ad decimam perquirat.

Libri Salomonis.

Scriptis aut Salomon hic libros tres: iuxta trium suorum nominu puenientia. Primo naqz Salomon. i. pacificus appellatus est. Secundo amabilis. et tertio Ecclesiastes: qd latine cocionator dicit. Quorum primus prouerbioru fuit: in quibus incipientes moresqz paruuloru instruit: vbi velut pater ad filiu frequenter loquit. Ecclesiastes preterea secundus fuit: quo pficientes vanaru instabiliqz rerum naturam docet. In eo psepe repetentes. Vanitas vanitatum et omnia vanitas: vt p hoc expertus ostendat qz temporalia omnia vana sunt atqz caduca. Canticu deniqz canticozu cecinit: quo sumates instruit: quo pacto fideles animas christo per vnione animoz sanctorumqz desideriozu iugat. Huius tanta perhibet sapientia: vt omnes hebreos: egyptios: chaldeosqz superarit. Unde et de omni herbaru arboruqz natura disputauit vsque ad Topu: sed et de anima tium omnium naturis philosophatus est.

Templum Salomonis.

Salomon vero rex quarto regni sui anno: mense secundo: templum illud toto orbe celeberrimu edificare cepit: quod octauo anno ppleuit: vt habetur. 2. Paral. 2. Huius longitudo cubitoz geometricoz sexaginta erat. latitudo vero viginti: et altitudo centum et viginti. Huius intrinsecus totu laminis aureis inaurari fecit: et pauimentu preciosu marmore strari. Altare quoqz eneam cubitoz viginti longitudinis in eo fabricatu fuit: ysaqz ad tēpli cultu necessaria ex auro purissimo fuerunt pfecta. Intulit preterea Salomon aurū et argentū multū: quod Dauid deuouerat. Et peractis rite testamēti domini: in qua due tñ tabule testamēti erant: et vna habētem manna et virgam Aron. Cōpletaqz oratione: ac boū viginti duobus milibus mactatis: arietūqz centū viginti milibus: solemnitate septem dierum fecit: et omnis Israhel cum eo.

4164 1031

Tra huius sacre historie fundatio tēpli principalis hec ē: et ipse est quartus Salomonis annus post egressionē populi Israhel ex egypto. 48. vt habet. 3. Re. li. bro. Omne aut tēpus a Moyses et egressu Israhel de egypto vsqz ad tēpli edificationem s̄b annis. 1480. Nam a diluuiū vsqz ad Moysem fuerit anni. 447. ab Adā vsqz ad diluuiū. 2242. Omnibus autem simul computatis fiūt. 4169.

Solum 22 millibz ann
fuit 120 millibz

Agilauus tertius Corinthiozu rex octauo regni Salomonis anno Corinthiis regnare cepit: et regnauit annis. 37.

4172 1027

Alba Siluius sextus latinoz rex: nono regni Salomonis anno. latinis regnare cepit: et regnauit annis. 89. Qui ex Enee filijs genitus perhibet: et Albam in latio s̄m Augustinu. 18. de Ci dei li. c. 2. instaurauit: ibiqz regnauit: a qua dein cept Albanoz reges appellati sunt: q latini prius dicebant. Nam Tullus hostilius licet frequēter inhabitasset: deniqz euertit: a qua vrbe Alba Albani populi fuerūt: q Albanā regionē: vt Iustino placet: postea incoluerūt. Albani vero ab albensib⁹ differūt: qz albani ab Alba vrbe latij. albēses vō ab Alba que ē ad Fucinu Lacū dicunt: qz ēt hī apud Lucanu Albani quādoqz nomenē.

4173 1026

Albanie descriptio.

Albania igitur Albanis populis ab Alba Italie ciuitate pgressis regio est inter Iberos et mare caspiū habēs ab ortu solis mare: ab occasu Iberā: et a boreali mōtes caucosos in qua primum pdicti populi viri pastorales incole fuerūt. Hi simplices admodū pecunias et vltra cētenariū numerū nō nouerūt: commercia mercibus iter se faciētes. Pōderū: mēsurarū et agriculture penitus ignari: In bellis vō expediti fuerūt. Solē et lunā colētes: ea regio serpētes gignit et scorpio nes: ac araneas letiferas. Stra. refert apō eos linguas. xxvj. fuisse. Hec primo psis: dōnde macedonibus: postremo romanis fuit subiecta: cui Traianus ipator regē pstituit: sed quo mō se nūc habeat: incertū habemus. Serūtur ēt ab his albani orti: q pelopōnessum habitāt: quoz princeps Scāderbeus fuit: qui multa in turcos gessit. Ea tñ p maiori parte ad turcos peruenit.

- Salomon
 1024 4175 Laosibenes Lupalis regis filius trigessimus primus Assyriorum rex undecimo regni Salomonis anno Assyrijs regnare cepit: et regnavit annis. 45.
 1025 4178 Labotes quartus Lacedemoniorum rex quartodecimo regni Salomonis anno Lacedemonijs regnare cepit: et trigintaseptem annis regnavit.
 1029 4200 Sadoch filius Achitob octavus summus Hebreorum sacerdos: hisdem temporibus illustrissimus fuit. Achitob enim eius pater Ambri filius fuit: qui fuit De raiotb: qui fuit Jaraie: non summus sacerdos sicut hic: qui ad summum sacerdotium eo assumptus fuit: quod Salomoni vna cum Nathan propheta sauerit abiecto Abaiatbar a sacerdotio: ut habetur. 3. Reg. 1. c. 2. Ac sic iterum pontificatus ad Elezari filios redijt.

Semeam etiam prophetam hac tempestate prophetizando et docendo in precio fuisse constat: qui postmodum Roboam Salomonis filium et filios Juda compe scuit: ne contra Hieroboam pugnaret. Quorum quoque gesta scripto mandavit: ut habetur. 3. Reg. 1. c. 12.

Abdo videtur Nathan propheta (ut sacre tradunt littere) filius hac tempestate propheta et doctrina claruit. Qui tandem ex precepto domini cum ad Hieroboam regem Israhel in Bethel stantem super altare excelso perrexisset: et eis: filijsque eius mortem Rex interminatus esset: quia contra domini voluntatem comedit panem in domo prophetae: in via a leone occisus est: ut habetur. 3. Reg. 1. c. 13.

Regina Sabba (que est Ethiopum civitas: ex qua etiam Moyses Ethiopissam duxerat vxorem) audita Salomonis fama cum ingenti divitiarum copia et lapidibus preciosissimis: atque aromatibus: his temporibus Hierusalem venit: ut regem in enigmatibus tutaret. Cuius ad eum pervenisset (ut sacre tradunt littere) quecumque in corde suo conceperat: syllogistice proposuit. Quibus auditis Salomoni prestum omnia explanavit: nec quicquam fuit quod non ei perspicuum fecerit. Unde pre stupore in ea spiritus non remansit. Dixitque regina. Non credebam tuam sapientiam: tuasque virtutes narrantibus donec ipsa vidissem oculis meis: et probassem vix medietatem tue sapientie narrata. Dicasti inquit famam virtutibus tuis. Et apertis ilico thesauris suis obtulit Salomoni centum auri talenta: et preciosissimas gemas: et infinita pro modo aromata. Sed ad vicissitudinis signum multo plura regine quam ipsa attulerit Salomon dedit. Hanc ipsam Sybillam vatem Comestor nominat: deique veri culticem: que eidem multa predixit: et inter cetera lignum ostendit: quo vir affigendus esset: pro cuius morte eius regnum presumendum foret: quod et factum est. Id quippe lignum (ut aiunt) in probatica piscina tempore passionis christi inuentum perhibetur: de quo crux perfecta fuit.

Roboam
 995 4204

Roboam Salomonis filius: tertius hebreorum rex octogesimo regni David anno hebreis regnare cepit: et regnavit annis. 17. Vir certe rudis et corde pavido: qui relicto senum consilio iuvenibus adhaesit: et dura populo respondit: propter quod populus a Hieroboam Salomonis seruo subornatus: cum eius flagitia et fatuitates nequaquam ferre posset: impellente etiam eius oppressionem ab eodem decem tribus discessere: et scissum est hebreorum regnum. et decem tribus erexerunt sibi Hieroboam ipsum filium Nabath Euphratei. Roboam autem tamen super tribum Juda et Benjamin regnavit. Cuius rebellantibus reliquis tribubus oppugnare statuisset a domino per Semeam prophetam prohibitus est dicentem: Id domini voluntate gestum esse. Pace autem cum Hieroboam et decem tribubus inita ipse Bethleem aliasque nonnullas in Juda extruxit civitates: murisque eas cinxit. Duxit autem Roboam postea uxores decem et octo: et concubinas sexaginta: e quibus vna Absalonis filia quam super omnes amabat: ex qua Abiam eius successorem suscepit filium: genuitque ex omnibus viginti octo filiis et sexaginta filias. Cuncti vero sacerdotes Israhel: qui deum toto corde querebant ad eum venerunt in Hierusalem ad imolandum victimas domino deo patrum suorum: qui et regnum Juda optime per tres annos roborauerunt. Quo roborato et confirmato ipse vna cum toto Israhel dereliquit dominum deum suum: propter quod suscitavit contra eum dominus Sefachin regem Egypti. Qui ascendens

lignum crucis in probatica

Roboam

In Judam cepit vrbes: vniuersaq; ferro et flama vastauit. S; et in Hierusalem perueniens thesauros domini et domus regie sustulit: et in egyptu trasportauit: ac vrbe sibi tributaria fecit. Quadraginta vnus ann erat Roboa cu regnare cepisset: et (vt prefertur) regnauit. 17. annis: cuius opera prima et nouissima habentur scripta in li. 3. b. c. 12. et secudo paralipomenon. 10. vsq; ad duodecimum: qui mortuus sepultus est in ciuitate Dauid.

Israelitarum regni principiu.

Hieroboam itaq; Ephraem Nabath filius mortuo Salomone: bifariaq; regno Israel ex seditione diuiso regnauit sup decem tribus Samaria annis. 22. Is naq; cu ab adolescentia sua robustissimus et generose indolis eet atq; industrie prececit eum Salomone tribui Ioseph. Cognito aut eum rediisse: omis Israel (ob dura respōsa: que Roboam populo dederat) pgregato cetu pstituit eum regem super Israel. Nec fuit quispiā qui secutus fuerit domū Dauid nisi tm tribus Iuda. Cum suscepisset ergo imperiu Hieroboam vt sectatores suos magis a tribu Iuda seiungeret nonos colēdi ritus pscriptit: ne vnq; iudeorum imperio subessent. Unde duos vitulos aureos pflauit: vnum in Bau: alteru in Berbel: qui facti fuerunt in peccatum grande in Israel. Nam et phana in excelsis fecit et sacerdotas pstituit et fecit solemitate excelsoꝝ magnam. Idem postea fecere Iudei a patrum suorum ritibus dissentientes non ob religionem tantummodo: s; ob imperium: propter quod dominus euertit Hieroboam: et semen eius de superficie terre: ac tandē omnis Israel ea pertinacia eo deductus ē: vt vna cum religione: et secta imperiu omnino amiserit: et in turpissimam seruitutem septuaginta annis cuncti iusto dei iudicio in Syriam redacti sint. Vide. 3. b. li. c. 12. et 13. et Paralipomenon. 2. c. 11.

Terrippus quartus atheniensium dux tertio regni Roboam anno apud athenienses magistratum sumpsit: et regnauit annis. 41.

4207 992

Pymmas quartus corinthioꝝ rex quinto regni Roboam anno: apud corinthios regnum iniens regnauit annis. 35.

4209 990

Achis Siluius septimus latinoꝝ rex nono regni Roboam anno latinis regnare cepit: et regnauit annis. 24. hic Albe Siluij filius fuit: et alio nomine Egyptus appellatus.

4213 986

Achinas Sadoch filius summus hebreorum sacerdos: his temporibus clarus fuit: et maxima in veneratione apud iudeos habitus.

Deristhus quintus lacedemonioꝝ rex: vndecimo regni Roboam anno Lacedemonijs regnare cepit: et regnauit annis. 29.

Pyritbiades vigesimussēcundus assyrioꝝ rex sextodecimo regni Roboam anno assyrijs regnare cepit: et regnauit annis. 30.

4215 914

Achias Roboam ex Macha Absalonis filia susceptus quartus Iude rex post Roboam patrem anno nonagesimo septimo regni Dauid regnare cepit: et regnauit annis. 3. Vir quidem (vt sacre habet littere) cū etis fratribus suis sapientior atq; potentior: qui cum vir iustus: et rei militaris scientissimus esset. Hieroboam ad se cum ingenti exercitu venientem facile ppefcuit: ex cuius exercitu ad quinquaginta milia vno prelio interfecit: vt habet 3. b. li. c. 2. paralipomenon. c. 13. hic quattuordecim vxores duxit: ex qbus viginti duos genuit filios: et sexdecim filias. Dormiuitq; cum patribus suis: et sepultus est in ciuitate Dauid.

Achias

4224 978

Asa Abie ex Macha natus Iude rex quintus anno centesimo regni Dauid post patrem regnare cepit: et regnauit annis. 41. In isto autez rege q in vjs patris sui Dauid optime ambulauit iudei ab israelitis alijsq; nationib; aliquadiu oppressi paulisper respirare ceperūt quippe qui corporis et animi dotib; cū rege Dauid cōparari Asa potuit. hic nonnullas in Iudea vrbes pdidit: Idola queq; destruxit: tēplū domini mūdauit: bello fortunatus Etyopie regē interfecit: et omne legem Moyse p viribus pplexus est. Unde et tyrannos oēs a Iudea depulit: verū tamen excelsa omnino nō abstulit. Tandē vero

Asa

4224 975

Asa

cū pepigisset fedus cum **Benadab** rege **Syrie**: et omnes thesauros domo domini et domus regie (renitente **Anani** propheta) ei obtulisset: pedum morbo percussus obdormiuit cum patribus suis: vt patet **Regum**. 5. c. 15. et 2. paralipomenon. 14. et 15. et 16. capitulis.

Azarias ppheta filius **Obeth** his tēporib⁹ plurimū floruit: et multe auctoritatis apud **Asa** regē iuda fuit: quē doctrina et p̄dicatione erga dei culturū bene animatum p̄optiore ad bene p̄merendū de deo reddidit: ut patet. 2. paralipo. c. 15. hic **Iherusalem** a caldeis captinandam esse p̄dixit.

Anani propheta p hoc tēpus claruit: q cū regē **Asa** durius obiurgaret: q **Benadab** **Syrie** regem p̄tra **Bassa** regē **Israel** vocasset ab eodē captus in neruo cunctis diebus poni iussus ē: sicut habetur. 2. paralipomenon c. 16.

973 426 **Hadab** **Hieroboam** filius secundus israelitarū rex: secūdo regni **Asa** anno israelitis regnare cepit et regnauit duobus annis. hic ut habet. 3. r. c. 15: fecit qd malū erat in p̄spectu domini: et ambulauit in peccatis patris sui: qbus peccare fecit **Israel**. S; superueniente diuina ultione dū **Sebbeto** philistinorū urbē obsideret: a **Bassa** interfectus est in verbo domini quod locutus fuerat per **Achi** am prophetam.

572 427 **Bassa** de tribu **Manassar** tertius israelitarum rex. **Hadab** obruncato anno tertio regni **Asa** regnauit sup **Israel** annis. 24. Qui suscepto regno omne domus **Hieroboam** euerit: verūtamē et ipse ambulauit in vijs **Hieroboam** atq; in peccatis eius qbus peccare fecit **Israel**. Suit autem grauisimū bellum inter **Bassa** et **Asa** regē **Juda** cunctis diebus vite sue: et iugulato **Hieu** propheta dormiuit cum patribus suis: sepultusq; est in **Thersa**: ut patet tertio. r. c. 16. et secundo paralipomenon c. 16.

962 437 **Lapis** octauus latinorū rex: tertio decimo anno regni **Asa** regis **Juda**: latinis regnare cepit: et regnauit annis. 28. hic urbē in cāpania pdidit: et a se capuā nominauit. **Capua** itaq; cāpanie olim ciuitas permaxima a **Lapis** latinorū rege: tēp̄stat e hac pditionis sue initiū sumpsit: dicēte **Virgilio**. x. lib. eneī. Et **capis** hinc nomē cāpanie dō vrbi. **Ueruz** **Liuius** li. 4. ab vrbe. et **Isidorus** ethicoz li. 15. c. p. et **Strabo** in quinto volūt eam a locis cāpestribus: in qbus sita ē appellatam **Idemq; Liuius** li. eodē ait: **Vulturnū** ethruscorū urbē: que nunc **Capua** est ce pere **sammites**. vnde teste **Seraio** cōstat eam a tuscis pditam viso falcone augurio fuerat enim p **Strabonis** sentētia vrbiū cāpanie caput: et inter maximas **Romā**. f. et **Carthaginē** numerata: ea enī p agroz bonitate: et fructuū magnitudine ac edificiorū pulchritudie: rerūq; omniū affluētia admodū supba fuit.

Agésilauus sextus lacedemoniorū rex vigesimo regni **Asa** anno regnare cepit et regnauit annis. 44. Qui ab **Percule** originē ducēs cū iuuenili ad huc etate flo reret: regnū assecutus ē vir fidei seruans. Quippe q cū **Tisapherne** persarū regis imperatore iureiurādo inducias fecisset ac **Tisaphernes** emēritus cēt: federa tñ apud se inuiolata esse voluit: ex quo factum ē vt nec greci: nec barbari quocunq; iure secū inire fedus vererent: quin ad tantū glorie enectus ē vt infinitas vrbes et insulas plurimas suo subdiderit imperio: q p̄missa pugna thebanos argiuosq; superauit: de qua victoria alijsq; a **Plutarcho** difficile tractat: de virtutibus dicēdū ē paucis: cū enim a ciuitate indicatū esset: vt omnia que **Agidis** fuerant in eius manū puenirēt ipse quos pauperrimos videbat oīa ex equo diuisit. Ab ebrietate aut et gule improbitate: cibisq; intēpestiuis nō secus atq; ab ingēti flagitio abstinebat. In p̄uiijs cū duplo maiores acciperet epulas: eas distribuebat. Lectus eius omnium vilissimus erat: arbitrās oportere principem nō mollitie: s; tēperātia priuatis eē superiorē: eius p̄tinētia maxima fuit: q nūq; in domo pauata: s; vel in templo vbi talia fieri impossibile erat: vel in p̄patulo vbi cūctoꝝ modestie sue testes habiturus esset. Sed ut paucis me expediā: in re **Agésilauus** beatus appellatus est qui cū statim a puero gloriosus fieri cupierit id supra ceteros etatis sue homines assecutus ē: et apō eos quoz dux erat: et erga hostes absq; omni crimine ad extremū vsq; spiritum vixit: putas eos: qui

Asa

bene vivat nondū fortunatos: q̄ vero gloriose interierint eos iam beatos eē.

Dieu videns Anani prophete filius: hac tepestate floruisse dicitur: cui cū verbū domini p̄tra Bassa regē: z eius domū factū eēt: ac contra om̄ne malū qd̄ fecerat corā domino ad irritandū eum in operib⁹ manuū suarū: vt deleret sicut domus

Hieroboā contra eum surrexit Bassa: z trucidavit eum: qui z martyriū p̄stati animo pertulit: vt patet. 3.º. R. c. 16.º.

Phorbas sextus atbenesium dux: anno vigesimoquarto regni Asa regis Juda apud atbenienses regnare cepit: z regnavit annis. 31.

4248 951

Bela filius Bassa regis: quartus regum Israel anno. 26.º. regni Asa: in Israel regnare cepit: z regnavit annis. 2. Hic flagitiosus: temulentus z manduco maxim⁹ omnium virtutum procius immunis fuit: p̄pter quod zābri eius servus in sermone domini quod locutus fuerat in manu Dñi p̄phete: cū eum temulentū i Tharfa vidisset super eum irruit: z interfecit: z om̄ne domū Bassa vsqz ad mingentē ad parietē penitus deleuit: vt patet. 3.º. R. c. 16.º. Eo aut̄ mortuo regnavit zābri septē diebus. Sed suborta deinde p̄tentione in Israel pars quedā sequebatur Ambri: pars vero Thobin. Verū cum zābri homo scelestissimus eēt: z om̄ia auaritia expilaret. Ambri cum vniuerso populo obsedit eū in Tharfa: Sed cū expugnanda esset ciuitas: ipse ingressus est pallatium: z succendit domum regi am: ibiqz exustus est.

4250 949

Ambri princeps militie Israel quint⁹ israelitarū rex: anno. 31.º. regni Asa: post logā cū Thobin cōtentionē regnare cepit sup Israel: z regnavit annis. 12. P̄tio quippe cū Thobin quatuor annis: z postea annis. 8. Hic sup oēs q̄ ante eū fuerāt nequius p̄tra dominū operatus ē: z irritauit dominū in vanitatib⁹ suis. Denum relicto post se Acab filio mortu⁹ ēi Samaria: ut habet. 3.º. R. c. 16.º.

4250 939

Nepher Thebencres quadagesimo regni Asa anno: Egyptijs regnare cepit: z regnavit annis. 4.

4259 930

Larpentus Siluius nonus latinoz rex: quadagesimoprimo anno regni Asa latinis regnare cepit: z regnavit annis. 13. Hic Lapis Siluij filius fuit.

4270 929

Josaphath Asa regis filius: sextus regū Judae anno. 14.º. regni David regnare cepit sup Judam: z regnavit annis. 25. Qui preceptorū dei diligētissimus obseruator: oēs effeminatos e terra Juda extinxit: z Idola deleuit: patrūqz decreta atqz flagitia mala presertim emendauit: vni duntaxat in eo reprehendendum fuit q̄ impijs regibus Israel auxilio fuit. Quibus virtutibus adeo adiutus: etiā singulari sua virtute de cūctis inimicis suis triūphauit. Suis quippe in pelijs. 12.º. oo. viros bellatores habuit: quoz auxilio Ammonitas: Moabitas: atqz Ethiopes prope deleuit: vt patet secundo Paralipome non. c. 17.º. z 18.º. 19.º. ac. 20.º.

4255 Josaphat 934

Acab Ambri filius sextus israelitarū rex: primo regni Josaphath anno i Israel regnare cepit: z regnavit annis. 22. Qui z Jezebel regis Tyri filiam ex genere Didonis duxit vxorē: cuius p̄silio z opera omnib⁹ in reb⁹ vsus ē. Quamobrez vt sacre tradunt littere: malū super oēs: q̄ ante eum fuerant: fecit in p̄spectu domini. Nam seruiuit Baal eumqz adorauit ac eius simulacrum sculpsit: z adorandum sup altare posuit: p̄silio quoqz Jezebel innumeros domini p̄phetas interfecit. Sed z Naboth optimū virū (p̄pter denegatā sibi vineā) lapidibus obrue re fecit. Hicbeam prophetam in carcerem trussit: multas tamen in Judea crexit ciuitates: z in Samaria eburneam domū: z quidē superbissimā magna impētia edificauit. Venit septuaginta filios: z Ochoziā eius successorē atqz Athaliam Jude reginā: quos oēs Dñi rex Israel postea interfecit. Tandē vō Hicbea p̄pheta aliter sētiēte z reclamāte cū i Ramoth Galaath p̄tra regē Syrie ad bellandū perrexisset a sagittarijs in curru vulneratus obijt: cuius sanguinē iuxta verbū Helie canes linxerūt. Quod certe ei non accidisset: si bene monenti Hicbee p̄phete obtemperasset. Hec ex tertio libro Regum habentur. c.º. vltimo: z secundo Paralipomenon. c.º. 18.

Athenophis Pharao: quarto regni Josaphath anno apud Egyptios regnare ce-

Josaphath

pit: et regnavit annis. 9. Post quē Oschor ei⁹ filius annis sex regnavit.

Tyberinus Silivius Carpeti filius octavus latinorū rex: tertio decimo anno regni **Josaphath** latinis regnare cepit: et regnavit annis. 35. Qui tādē i **Tyberis** decidēs fluviū nomē eternū dedit: q̄ prius **Albula** dicebat: qd̄ **Quidi⁹** in. 2. fa-
storū testat̄ dicens: **Albula** quē **tyberim** uersus **tyberinus** i vndis: **Reddidit** by-
bernis forte tūmebat aquis. **Sz** et ante **Tyberinū** regē **Tybris** dicebat. **Quip**
pe cū **Euander** ad **Eneā** lōgo tempore ante regē loqueret̄ (nōdū enim p̄structa
fuerat **alba**) dixit ad **Virgiliū** li. 8. **Tum** reges asperq; immani corpore **Tybris**
a quo post **Itali** fluviū cognomine **Tybrim** diximus: amisit: veruz post **albula**
nomē. **Alij** dicunt eū **Tybrim** appellatū a **thuscoz** rege ibi latrocinate.

Agelas sextus corinthiorum rex: quartodecimo regni **Josaphath** anno (corin-
thijs regnare cepit: et regnavit annis. 30.

Ochozias Achab ex **Jezebel** filius septimus regis **Israel**. 23. anno regni **Josa-**
phath israelitis regnare cepit: et regnavit duobus annis. **Hic** (vt tert⁹ regis li-
ber habet) nulla virtute munitus etiā in vijs parentū suoz ambulavit: et domi-
nū deū **Israel** (seruicō **Baal**) ad iracūdiā p̄citavit: p̄pter qd̄ euz sederet super
cancellū domus sue dei nutu cecidit e cancello: et in langore pessimum decidit.
Adisitq; ad **Belzebub** deū **Acharō** p̄sulere si sanari deberet. **Qui** et iuxta ver-
bū **Belie** p̄pbete mortuus ē: et regnavit **Joram** frater eius pro eo.

Agriga Silivius Tyberini filius undecimus latinorū rex: patre reb⁹ humanis ex-
empto latinis anno. 24. regni **Josaphath** regnare cepit: et regnavit annis. 40.

Helias Tesbites maxim⁹ sui temporis p̄betarū per hoc tēpus miraculis maxi-
mo in p̄cio habitus ē: q̄ velut ignis ardens etiā eius v̄ba quasi facula ardebant.
Hic in v̄bo domini accessit ad **Achab** regē **Israel** q̄ dereliquerat mādata domi-
ni: et secutus fuerat **Baal**: et p̄dixit siccitate triū annoz: et vehementē famē i **Sa-**
maria. **Quāobrem** p̄festim fugit: et abscondit se in torēte tribus annis: et p̄avit
eum ibi coruus. **Inde** siccato torēte secessit in **Sareptam** civitatē: vbi vidue
multiplicata farina et oleo: etiā **Jonam** p̄phetam eius filiū resuscitavit a mor-
tuis. **Rursus** orāte eo i p̄spectu **Achab** celi pluvias et grandines dedere: et qua-
dringētos quinquaginta excelsoz sacerdotes interfecit: ut habet. 3. r. c. 18. **Quā-**
ob causam **Jezebel** regina in vltionē sacerdotū **Helia** persequi vbiq; fecit. **Sz**
Helias in montē **Oreb** fugiēs inde in **Damascū** peruenit: vbi **Azaem** regem
Syrie: et **Hicu** regē **Samarie** ex mandato domini inunxit: et **Helisuz** p̄p̄he-
tam domino p̄secravit: ut habet. 3. r. 19. **Postmodū** exustis duobus **Ochozie**
quingūgenarijs cū quinquaginta suis: reclusus ē a domino per turbinem vidē-
te **Heliseo** in celum: vt quartus **Regum** liber habet. c. 2.

Alicheas p̄pbeta domini: hac ip̄a tēpestate floruit in **Samaris**: q̄ antea in v̄bo
domini p̄dixerat **Achab** eum in bello moriturū: vt patet. 3. r. c. 22.

Joram
902 4290

Joram filius **Josaphath** septim⁹ regū **Juda** post patrē anno. 10. r. 6. re-
gnū **David** regnare cepit: et regnavit annis. 8. **Quadragesima** quippe an-
noz erat cū regnare cepisset: et **Althalia Achab** ex **Jezebel** filiaz duxit
v̄xorē: **Tuius** imperiū (v̄xoris seductione) perniciosum patrū suoz nomini ad-
modū fuit. **Nam** inuito imperio in suos senire cepit: et cūctos fratres: nōnullosq;
iudeoz principes statim interfecit. **Omnes** deinde patrū suoz ritus dereliquit
et excelsa (**Hieroboā** more) in omni **Judea** extruxit: cūctosq; habitatores iuda
fornicari et p̄uaricari fecit: p̄pter qd̄ philistini et ethyopes in eū (iux v̄bum **De-**
lie) dominus p̄citavit: q̄ et hostili animo in **Hierusalem** vsq; ascēderunt: et cūcta
ferro flāmaq; vastantes: nec non et domū **Jorā** diripiētes: et omēs eius filios ac
v̄xores p̄ter **Ochoziā** lactētē captiuos abduxerūt. **Insuper** percussit eum do-
minus lāgore alui insanabili: quo egestis cūctis visceribus vitam euz morte mu-
tauit. **Et** ob eius pessimā mortem nequaq; in sepulchris regum sepultus ē. **Hec**
secundus **Paralipomenon** liber habet. c. 21.

908 429

Jorā **Ochozie** regis frater octan⁹ regū **Israel** anno p⁹ **Jorā** regis **Juda** regnare
cepit: et regnavit annis. 12. **Hic** cū aliquot annis obseruatione p̄ceptoz dei et m⁹

Joram

deratione in suos vsus eet la Benadab rege Syrie infensissimo hoste i Samaria obsessus Helisei pphete intercessione liberatº e: vt habet. 4. R. c. 6.º. 7.º. z secũdo Paralipomenon. 22. Verũ cũ postmodũ i peccatis Hieroboã puarica tus eet ab Dieu cũ oi domo sua interfectº e: ut ex eodẽ li. c. ix.º. z. x.º. habetur.

Joiada summº hebreoz sacerdos apod hebreos summo i honore his tẽporibº habetº e: q solº post Moysen vixit annis. 130. Sic cũ cerneret Athalia reginaz mulierẽ perniciosissimã i dies seuire i populo paci z quieti intẽdẽs amouit eã a regno: z eĩ tẽplũ obrũcari madauit: z Joas filiũ Jorã cũstis letãtibº p ea regẽ pstituit. Sic Josabeth sorozem Joram vxozem duxit. Qui tãdem de deo deqz hominibus bene meritus anno etatis sue. 40. in domino moritur: vt habetur li bro quarto Regum. c. 11.º. z secundo Paralipomenon. 22.º.

Jonadab filius Rechab e Jetro sacerdotis Abadian cognati Moysi familia natus vir religione z moribus insignis: his tẽporibus vt habet ex quarto regu; li. c. x.º. apud iudeos clarº fuit: a quo quedã stirps admodũ religiosa habuit ini tiũ: que tanq peregrina sine rerum copia vitã primo ducere cõsuevit. hic Dieu regis Israhel amicissimus fuit.

Zacharias ioiade summi sacerdotis filius vir vtiqz magnus: his dẽ et tẽporibº ma gno in p̃cio fuit apud hebreos: q z ioiade mortuo successit. Et cũ didicisset p̃ci p̃cipis iuda tẽplũ domini (vt lucis z sculptrilibus seruiret) dereliquisse ad eos p̃ p̃betas mittebat: vt reuerterent ad deũ patrũ suoz: quos p̃stãtes audire cõtẽ pserũt. Spiritº aut domini Zachariã induit: z dixit p̃gregata multitudine corã rege Joas. Vos dereliquistis dominũ: ip̃e aut dereliquet vos. Qui indigna budi ip̃m inter tẽplũ z altare mittentes lapides interfecere: vt patet. 2.º. Paral. 24.º. Et extũc populº manifeste respõsum in tẽplo accipere nõ meruit.

Ochozias vel Azarias Jorã filius octauº. regum iuda septuagesimo quarto supra cẽtesimũ regni David anno regnare cepit: z anno tãtum vno regnavit: hic vna cũ matre ac patre perniciosissimo oibus p̃bris z taminatº fuit: p̃pter qd nec ip̃m: nec Josias filiũ: aut amasiã nepotẽ Abattheº euangelista in Christi genealogia ponere voluit. Hunc Dieu cum omni fami lia Achab obrũcauit.

Ochozias 9293 901

Athalia eius mater Achab regis Israhel filia statim p̃citato tumultu p tyrãnidẽ imperiũ inuasit: z regnavit annis. 7. Que cũ filiũ a Dieu iter factũ didicisset i vltionẽ eius oẽ semẽ regum domus Jorã (pter Joras Ochozie filiũ) dilacerare fecit. Et cũ indies magis ac magis i ciues deseuire deprehenderet p̃iuratione facta iussu ioiade summi sacerdotis extra templi sce pta a centurionibus interfecta sue seuitie penas luit: vt habetur quarto Regũ. capitulo. xi.º. z secundo Paralipomenon. 22.

Athalia 4299 900

Dieu filiº Hãsi non israhelitarũ rex anno tertio Athalie regni in Israhel regnare cepit: z regnavit annis. 28. Hũc iam diu dominº p Helia p̃p̃betã inũxerat regẽ vt deleteret domũ Achab. Qui cũ vniuersam domũ Jorã regis Israhel euerteret z vlcisceret sanguinẽ p̃p̃betaz z seruoꝝ domini o manu Jezebel: et Ochoziã re gẽ iuda: q ad Jorã visendi gratia venerat vna cũ iorã interfecit. Sed z Jezebel impiissimã mulierem e canzello domiº sue p̃cipitẽ dedit: cuius cadauer z sangui nem (iux verbũ domini) canes comederũt. Septuaginta insup alios Achab fi lios i ore gladij interfecit. Et facta e domº Achab sicut domº Hieroboam filij Nabath z domº Baasa filij Achia: que ad quartã vsqz generacionẽ nõ puene re: s; insup z quadragintaduos Ochozie filios iugulari fecit: Oes p̃terea sacer dotes Baal trucidauit: tẽplũ Baal destruxit eozqz latrinas fecit: p̃pter qd do minº dixit ei: Quia fecisti quecũqz madaui tibi: iccirco filij tui vsqz ad quartam generacionem sedebunt super thronum israhel. Tandem ab Azael rege Syrie aliquãdiu vexatus dormiuit cum patribus suis in Samaria: vt quartus liber regum habet. c. x.º. z secundus Paralipomenon. 22.

4301 898

Azael p hoc qdẽ tẽpº ab Helia Tesbite pridẽ rex Syrie inunctus regnavit post Benadab i Syria annis multis. Qui suscepto regno iudeos acerrime p̃secutº

Atthalia

ē. **H**ic in re militari p̄stans fuit: et congregato exercitū p̄re ascendit in Beth: eosq; breui subiugauit: et expugnatos in Hierusalē ducit: ac urbē obsidet: suburbia incēdit: excidiūq; et interitū yrbi minā. Quāobrem **Joas** rex iuda timēs **Azaelis** potētā thesauros dom⁹ regie eidē: vt ab eo discederet trāsmisit: qd̄ acceptis inō abijt: hec quart⁹ liber regū hēt. c. x. et secūd⁹ Paralipo. c. 24.

Joas
893 4306

Joas **Ochozie** filius decim⁹ regū iuda octogesimosecūdo supra centesimū regni **David** āno post **Atthaliā** matrē regnā cepit: et regnauit .40. annis. Septē quippe annoz erat cū regnare cepisset. Qui quoad **Joia** da pōtifex vixit (quē p̄tra **Atthaliā** regē p̄fecerat) optime de deo: deq; patrijs legib⁹ meritus fuit. Nā dei cultū: et regū dignitatē prioz seditionib⁹ et negligentia labefactatā breui restituit. S; mo: tuo **Joia** da legitimis dei declinauit. Cuius quidē exēplo etiā optimates oēs iude corrupti sunt: p̄pter qd̄ et summi dei irā in indeos p̄citauit. **Zacharias** vero **Joia** de filius non modo sue impietati nō obtēperās: s; et indeos: et eoz principes admonēs ne suo errori timore v̄l edicto v̄llo modo assentire iussus ē inter tēplū et altare lapidari. Unde p̄tra eū domin⁹ p̄citauit **Azaelē** **Syrie** regē: q illū in **Hierusalē** obsedit: et milia diripuit: et thesauros domus regie: q sibi oblati fuerūt: vt inde discederet accepit: hic cū diuinos honores sibi a populo impēdi voluisset in languorē pessimū decidit: eūq; duo ex eius seruis in vltionē **Zacharie** percusserūt: quo vulnere etiam mortuus est: nec eum in sepulcris regum sepelierunt: sicut ex quarto regum libro c. 12. habetur: et ex secundo Paralipomenon. 24.

892 4307

Diogenetus septimus **Atheniensium** dux secundo regni **Joas** anno magistratum sumpsit: et regnauit annis. 28.

Eudemus septimus **corinthiorum** rex eodem anno et ipse regnare cepit: et regnauit annis viginti quinq;.

881 4318

Acraxapes trigessimus quintus **Assyriorum** rex tertio decimo regni **Joas** regnare cepit: et regnauit annis. 42.

874 4325

Aremulus **Siluius** duodecimus **latinoz** rex. vigesimo regni **Joas** anno latinis regnare cepit: et regnauit ānis. 19. **H**ic vt **Eusebio** placet **Agrippe** superioris filius fuit: q et **Albanoz** p̄sidiū inter mōtes (yrbi nūc **Roma** habet) posuit. Vir quidē impius atq; inhuman⁹: p̄pter quā impietate (vt aiunt) ictu fulminis interijt. **H**ic filiū **Iulii** noie genuit **Iulii** **Proculi** proauū q cū **Romulo** **Romaz** postea commigrans **iuliam** gentem fundauit.

866 4333

Dynastia **egyptioz**. 22. eo ipso anno incepit: in qua primus **Sesoncoris** regnū suscepit: et regnauit **Joachā** **Hieu** regis filius decimus **israelitarum** rex anno. 23. **Joas** in **Samaria** regnare cepit: et regnauit annis. 17. Vir quidē fortis et anio prestās: q derelicto domino ambulauit in vijs **Hieroboam**: et quouis modo declinare noluit ab eis: p̄pter qd̄ iratus dominus tradidit eos in manu **Azael**: et **Benadab** regū **Syrie** cūctis diebus. S; cū tribularē clamauerūt ad dominū q vidēs eoz angustias liberauit eos de manib⁹ eoz. Nā eos **Syrie** reges crudelē in modū ceciderāt: et quasi puluere in tritura aree redegetāt. Nec p̄pterea a luxurijs et idolis recesserūt. Tandem et hic cum patribus suis (vt quartus liber regum habet) c. 15. sepultus ē in **Samaria** relicto post se **Joas** filio.

856 4343

Aristemides octauus **corinthiorum** rex vigesimo octauo anno regni **Joas** **corinthijs** regnare cepit: et regnauit annis. 35.

Phered⁹ siliter sequēti āno apō **Athenieses** magistratū sumēs regnauit ānis. 19. **Auctin⁹** **Siluius** **Aremuli** filius tertius decimus **latinoz** rex. 38. āno regni **Joas** latinis regnare cepit: et regnauit annis. 37. **H**ic vt **Aug⁹** placet. 13. li. de ciuitate dei. c. 21. cū fuisset in bello p̄strat⁹: ac in **Auctino** monte sepultus: loco sui nois nō mē eternū dedit: qd̄ ē **Quidi⁹**. li. 14. **metba**. testat̄ dicēs: Tradit **Auctino** q quo regnaret eodē: **Mōte** iacet posit⁹: tribuitq; vocabula mōti. Alij vō volūt eum in plio fuisse occisum: s; nō apparuisse: nec eius vocabulo appellatū mōtē: s; ex auium aduentu illuc aduentantium: sicut refert **Varro** dictum **auentinum**. **R**elatus est autem a latinis in eozum numerum.

Amasias

Amasias Joas regis filius undecimus regū iuda vigesimosecundo ac ducētesimo regni David anno i Hierusalem regnare cepit: et regnavit annis. 29. Vir singularis humanitatis et eloquentie: et preceptorū dei ali qua ex parte observator. Nā excelsa e iudea oio nō abstulit: et in cedis paterne vltionē seruos qui ipm interfecerāt e medio sustulit. Hic cōparatis magnis copijs in Amalechitas et idumeos movit: factaq; pugnādi copia ex hostibus ad 100000. cecidit: et in Sallinarum valle nobile Arbee civitatē apprehēdit: eāq; Jebel vocavit: qđ auxiliū dei sonat. cūq; deos quos ex Amalech tulerat adorasset: eo qđ eos respōsa dedisse intellexerat a dño percussus est. Medies quoq; ab idumeoz pugna in Hierusalē maiorib; cōparatis copijs Samariam hostili animo ingressus est. S; a Joas rege Israel post innumeras cedes in Bethfames Juda fufus et fugatus ē: ipeq; a rege captus vincusq; tradidit Hierusalē. Joas vero direptis ex ea p̄ciosissimis qbuscunq; civiū diuitijs: etiā vasa queq; dom; domini abstulit. et quadringētos cubitos muroz vrbis destruxit: ac cum spolijs oibus reuersus ē in Samariā ppter qđ facta ē p̄iuratio p̄tra Amasiam: q fugit i lachis: et a suis insecutus ibidē interfectus est. Deinde illatus in Hierusalem sepultus est in sepulchris David: vt patet. 4. R. 14. et 2. Paral. 25. c.

4345 853

Joas Joachā regis filius undecimus israelitarū rex p̄. āno regni Amasie regnare cepit: et regnavit i Samaria. 16. ānis. Qui et ipe i p̄uaricationib; Hieroboā coinquinat; fuit: s; nō q̄rū pater eius. Nā et p̄phetaz p̄uerfatione plurimū oblectatus ē: et p̄sertim Helisei viri sanctissimi: cuius filio tribus p̄gressiōibus cū Benadab rege Syrie p̄fixit: eūq; fudit: et civitates quas Hrael tulerat recepit. Dormiuit aut; Joas cum patribus suis: et sepultus est in Samaria: sicut in quarto libro regum: c. 13. habetur.

4347 852

Thelecbus octauus lacedemoniorum rex. primo regni Amasie anno lacedemonijs regnare cepit: et regnavit annis. 40.

Ariphron atheniēsis nono Amasie regni anno apđ atheniēses magistratū sumpfit et regnavit annis. 20 s; quo fm Eusebiū assyrioz regnū p̄sumptū ē.

4355 844

Sardanapallus vltim; assyrioz rex. 16. Amasie regis anno Assyrijs regnare cepit: et regnavit annis. 20. de quo Biodorus i historijs grecoz mltā disseruit. S; et Iustinus i bec vba tetigit dicens Sardanapallus rex vir omnium muliez corruptior: repertus ē ab Arbace p̄fecto suo inter scotoz reges purpuram collo trahens s; muliebri habitu pensa eius filij partiens. vnde indignatus Arbaces excitavit milites ad p̄iurationē p̄tra eum: et p̄missa pugna vincit rex: qui regiam suā ingrediens incensa Pyra quam ipsemet fecerat seipm cum multis diuitijs p̄cremavit: iussitq; sicut refert Tullius. 5. tbusculanaz questionū libro vba bec busto suo inscribi: Hec habui que edī queq; exsaturata libido hausit. Alia tacēt multa et p̄clara relicta. Ac sic illud maximū omnium regnoz finē tante diuturnitatis accipiens ad medos ab Arbace: quoz p̄fectus erat translātū ē post annos: vt Augustino placet. 18. libro de civitate dei. c. 22. 1305. vt etiam Beli: qui prim; rex fuit tempora computentur.

4362 837

Assyrioz igit regum nomina et tēpora singuloz distincte vt mores suscepim; ad Inp̄adictoz corroborationem hic s; Epilogo describimus.

Assyriorum Regum Epilogus.

Belus primus	an	55.	Altadas	ii	an	32	
Ainus	2.	an	52.	Adamit	12	an	30
Semyramis	3.	an	42	Danchale	13	an	30
Jameis	4	an	38	Spbereus	14	an	20
Arius	5	an	30	Danullus	15	an	30
Aralius	6	an	40	Sparetus	16	an	40
Eerfes	7	an	30	Alcades	17	an	40
Armamitres	8	an	38	Amintes	18	an	45
Bellotus	9	an	35	Belochus	19	an	25
Balcus	10	an	52	Belopares	20	an	30

f 4

Amasias

Sofares	21	an	32	Bercylus	29	an	30
Lampares	22	an	20	Eupales	30	an	40
Pannias	23	an	30	Laosthenes	31	an	38
Sofarinus	24	an	45	Pyriciades	32	an	45
Abitreus	25	an	19	Ophrateus	33	an	30
Thautanes	26	an	27	Ophartanes	34	an	30
Tauteus	27	an	32	Ocrzapas	35	an	42
Tineus	28	an	40	Sardanapallus	36	an	20.

Heliseus propheta sanctissimus **Helie** discipulus posteaq̄ ecclesiam dei non opere solum: & exemplo: & pdicatione: verū etiam miraculis frequentissimis & inauditis confirmasset: hac ipsa tēpestate migravit ad dominum: cuius corpus apud **Samariam** palestine (vt scribit beatus **Hieronymus**) sitū fuit: vbi & **Abdias** propheta postea quieuit. Eius autem dignissime celebritatis festum octavo kalendas **Julij** celebratur. Cuius gesta habentur in quarto libro **Regum** a capitulo. 2. vsq; ad tertiumdecimum: in cuius sepulchro cum quoddam hominis cadaver qd̄ ictū eēt ossaq; **Helisei** tetigisset: subito reuixit: ac erectū stetit.

Jonam prophetam: quem hebrei virum sanctum nominant hac eadem tēpestate miraculis claruisse constat: hunc mulieris vidue **Sareptane** filium: quē **Helias** propheta mortuū suscitauerat (**Hieronymus** fuisse affirmat) matre postea ad eū dicente: **Hunc** cognoui: quia vir dei es tu: & vbum eius in ore tuo veritas est. ob hanc etiam causam ipsum puerū sic vocauit **Amatbi**: quod lingua nostra veritatem sonat. Ideo de veritate (vt diuus **Hieronymus** inquit) columba nā scitur: quia **Jonas** colūbā sonat. Is cū prophetia illumināte peccatores ciuitatis **Niniue** dei misericordiam cōsecuturos videret ne falsa predicare videret ad denunciādum interitum eiusdē ciuitatis ire nolebat. Ideo a cōspectu dei se **Jonas** fugere putauit: propter quod in mare demersus: suo naufragio passionem **Christi** p̄figurauit.

Amos **Techues** propheta: & ipse per hoc tempus spiritali gratia plenus ppbetavit inter ceteros ppbetas: que dominus ex numero pastoz sustulit: & misit in **Samariā** ppbetare p̄tra decē tribus: & p̄tra **Hieroboā** regē **Israel**. S; **Amasias** sacerdos eū frequēter plagis afflixit. Tādē fili⁹ ei⁹ **Ocias** uecte eū p̄ tēpora trāsfixit: vnde semini⁹ i terrā suā euectus post aliquot dies dolore vulneris expirauit. sepultusq; ē cū patrib⁹ suis: ei⁹ festiuitatē celebram⁹. 2. kalē. **Aprilis**.

Amos alius ppbeta **Isaie** ppbete p̄ fuit: sed alijs litteris vnus alijs alter (vt diuus **Hieronym⁹** ait) scribit: que differētia litterarū apud latinos nō habet. Et ille alius auulsus interpretat: quia loquitur p̄tra decē tribus **Israel**: que p̄ idolatriam a cultu dei: & a regno **Dauid** erant auulse. **Hic** vero robustus vel fortis interpretatur.

Hieroboā fili⁹ **Joas** filij **Hien** duodecim⁹ **israhitarū** rex: anno regni **Amasie** regis **iuda**. i. 7. regnare cepit: & regnauit i **Samaria** annis. 41. Vir plane p̄stārissimus: q̄ suscepto imperio ex mādato domini p̄tra **Benadab** filiū **Azael** regē **Sirie** susceptū bellū admirabili v̄tute ac felicitate gessit: deq; hoste triūphauit: & vniuersa ablata ab **Antiochia** vsq; ad mare mortuū iū t̄ v̄bū domini qd̄ locut⁹ fuerat p̄ **Jonā** ppbetā **Israel** restituit. Qua victoria elatus: **Idolis** imolare cepit & fecit malū in cōspectu domini: sicut **Hieroboā**: p̄pter qd̄ domin⁹ misit ad eū **Amos** ppbetā: vt eius iteritū: & populi calamitatē pdiceret: q̄ eū p̄ tēpora uecte ferro trāstigi iussit. Tādē & hic relicto **Sacharia** filio dormiuit cū patrib⁹ suis & sepultus ē in **Samaria** in sepulchris regum: Cuius gesta prima & nouissima quartus liber **Regum** continet. c. i. 4.

836 4369

831 4368

Egemon nonus **corinthiorum** rex: vigesimosecundo regni **Amasie** anno: **corinthiis** regnare cepit: & regnauit annis. xvi.

Atbeseplens filius **Ariphronis** anno vltimo **Amasie** regis **Juda** apud **athenienses** magistratum iniit: & regnauit annis. 27. Sub quo: vt **Eusebius** scribit **Assyriorum** regnum deletum est.

Ozias

4375

824

Ozias qui et Azarias Amasie regis filius duodecimus regum Iuda: anno regni David. 251. Regni vero sui Eusebium Hieroboam regis israel duodecimo regnare cepit: et regnavit annis. 52. Hic multe mansuetudinis et dignitatis vir fuit: et propter observantiam cultus divini deo hominibusque gratus fuit qui in omnibus quod gratum et rectum coram deo fuerat iuxta omnia que fecerat pater eius fecit nisi quod excelsa non abstulit. In fine autem imperio contractis undique copiis: ex quibus trecenta pugnatorum milia in exercitu habuit hostes per circuitum prostravit: eosque tributarios fecit: superatis deinde hostibus ad exornandam et restaurandam hierusalem animum adiecit: et muros quos Joas rex israel diruerat: restituit: et turres altissimas multis in locis erexit et alia multa urbi contulit. Deinde ut quartus liber regum habet: Agriculture et plantationibus operam dedit: propter quod multas sibi paravit opes (quibus elatus aut forte nimio religionis amore provocatus) arrepto turibulo ut in historia secundi libri Paralipomenon ostendit: sacerdotale officium presumpsit assumere. Quod obrem terremotus in templo dei exortus est: et ipse Lepre plaga percussus est. Cuius et Zacharias propheta meminit. Et fuit leprosus usque ad diem mortis sue: et habitavit in domo libera seorsum. Joathan vero filius gubernabat imperium. Cuiusque obisset sepelierunt eum in civitate David cum patribus suis. Et autem gesta prima et novissima quartus Regum liber. c. 15. habet et multo plura secus Paralipomenon. c. 26.

Hoc tamen in loco advertendum est quod mortuo Amasia rege patre huius Ozie Regis Iuda tredecim annis sine rege fuit: quod ex regum Iude israelque facile comiscere possumus. Quia secundum regum historias Amasias secundo anno Joas regis israel regnare cepit: cuius tempus in quadragessimum primum protrahitur annum: a quo si Amasie annos amovere volueris: remanebunt anni. 13. quibus Ozias iste parvulus necdum ad regendum erat idoneus. Hoc quidem Eusebius in cuius ordinem servamus non habet. Et ne error eveniat ceteris postpositis illud imitari curamus.

Sardanapallus ultimus Assyriorum rex sexto Ozie regis anno ab Arbace exercitus sui duce tade vicis et necatus. Et ad hoc tempus usque Assyriorum regum historia refert: quorum omnium tempora (ut presertim) sunt anni. 1305. Veritatem post Sardanapallum et Assyriorum reges fuere: sed non monarche in ea potentia usque ad Ninive subversionem. Quae. scilicet. destructa horrenda ac crudelissima tempora ubique mox surrexere: que usque ad adventum domini nostri Jesu Christi humani sanguinem velut inundante fluvio effudere. De quo Orosius lib. 2. tractavit.

Abedorum regni principium.

Arbaces igitur prius Abedorum rex sexto Ozie regis Iude anno: hoc est quingentesimo septimo post ducetimum Abedis regnare cepit: et regnavit annis. 29. Hic natione Abedus: militique Sardanapalli (ut presertim) profectus fuit. Qui eo rege suo Sardanapallo devicto orientis monarchiam (spe ut Justinus ait) nondum re ad Abedos transtulit. Quod quidem Varius postea profecit. De cuius medie regionis descriptione supradiximus: ubi agit de Abedo Abedee filio.

Phul quidam gener Assyrius Sardanapallo in regno successit: qui suscepto regno monarchiam deperditam recuperare annitens innumera bella commisit: idque eius fecere posteris. Nam (ut quarti libri regum continet historia) in Thersa ad regem israel magno fragore omnia igne ferroque vastas ascendit. Quod ubi Danabem rex israel intellexit: legatos de pace statim ad eum misit: a quo ea federa accepit: ut si ab eo discedere deberet: mille talenta argenti quot annis ei persolveret. Atque ei per singulos annos auxilio foret. At Danabem haud multo post eidem regi aliam sophisticam pecuniam transmisit. Que res multam indignationem Assyriorum regum contra israel suscitavit: ut infra patebit. Vide quartum librum Regum. c. 15.

Procas Silvius Aventini filius: quartusdecimus latinorum rex sexto Ozie regis anno Latinis regnare cepit: et regnavit annis. xxiii. De quo Virgilius

4380

819

Ozias

meminit dicēs. Proximus ille procas. Hic duos genuit filios: Annitorem v3:
Rbee m̄fis Romuli & Rbemi p̄em: ac Amulium: de quibus infra.

Lycurgus Lacedemoniorū princeps: & legū latoꝝ: vir plane clarissimus & i omni
b^o philosophis admirandus his temporibus (vt Eusebio placet) i precio fuit.
Quis Plutarchus varias de eius tpe ptulerit sūas. Cum alij dīpbiti: Alij
ante primā Olympiadē: Alij Homerū: Alij Heraclidaz t̄pibus, floruisse dixe-
rint. hic patre Spartiatarum rege mortuo: necnō & eius fratre natu maiore cū
regnare potuisset certior factus q̄ fratris defūcti vxoz pregnās esset: declarauit
euestigio regnū pueri esse si mas foret. S3 cū mulier verba fecisset d̄ perdendo
puero: quo illi nuberet: & spartiatis imperaret: eius igeniū detestat^o est: natoq3
puero cū ipse cenaret cū principibus eū lycurgo detulerūt: quē ille suscipiēs ad
discūbētes dixisse fert. Rex natus ē nobis o Spartiate. Impositoq3 eo i regio
folio: oēs tum eius animi magnitudinē: tum iustitiā admirati sunt. Regnauitq3
menses octo. Deinde cū cedere dñatui statuisset: primū i Cretam: postmodū i
Asiam nauigauit. Dehinc ad Spartiatas reuersus leges iustituit: que qd̄ priue-
ant ex Plutarcho haberi potest. Cū aut̄ i legibus nullam diuitiarum vellet ha-
beri curā fert locupletes aduersus lycurgum exarsisse: a quibus pulsatus etiaz
oculum amisit. Cupiens itaq3 eam suam institutionē imortalē reddere: puoca-
tis omnib^o ad p̄tionē iuramentum exegit vt nil vel remoueret vel imutaret: do-
nec ex Delphis reuerteretur. Cūq3 oraculum psuluisset: an pie leges & satis
ad felicitatem late essent. Respōso habito & leges pie latas esse: & ciuitatem cla-
rissimam fore: vbi Lycurgi vterent̄ legibus: vaticiniū mox scripsit: & Spartam
misit: seq3 post iterem̄: quo Sparte legibus vterent̄. De hoc Valerius li. de
Ingratis. Et Justinus in. 3. Epitomatū. Et Aristoteles in politicis multa scri-
pserunt.

814 4385 Alexāder decimus Corinthioꝝ rex decimo Ozie regis āno Corinthiis regnat
cepit & regnavit annis. 25.

812 4387 Alchamenes nonus Lacedemoniorum rex. 15. Ozie āno Lacedemoniis regna-
re cepit & regnavit annis. 37. Alchamenes quidam in Grecia alijs nomine fuit.
Statuarius celeberrimus. De quo Quintilianus li. 12. de Institutu. oratoria
meminit.

Macedonum regni principium.

Carnaus quidam Macedo vir ingento & manu inuictissimus post innumera cur3
finitimis regibus strenue gesta: Macedoniam ortus sui prouinciam demū sibi
vendicauit: & in ea primus regni sedem constituit: atq3 duodecimo regni Ozie
anno regnare cepit: & regnavit (Eusebio teste) annis. 28.

Macedoniam itaq3 Europe prouinciam a Macedone Syridis filio: primo co-
gnominatam inuenimus: quam Solino teste p̄cingit ab oriente Thracius li-
mes. A meridie Spyrotbe Thesalie: ab occidente Bardanie & Ilyricus: & in
Septentrione Paphlagonia. Fuit primitus angustis terminis sed suozum re-
gum virtute: & gentis industria subactis finitimis: ita ampliata est: q̄ eam Pl-
nius in quarto centum quinquaginta populos aliquando tenuisse scribat. De
qua Solinus etiam sic dicit. Qui Edoni olim populi: queq3 Abigdoma erat
terra: aut Emathium Thesalicumq3 erat solum: nunc omne vniformi vocabu-
lo Macedonia res est: factumq3 corpus vnum. Regnum itaq3 Macedoni-
cum illustre potensq3 fuit: & q̄maxime tempore Alexandri magni. Sed Onie
pontificis indeozum temporibus destructum fuit (vt infra dicemus): In quo
plane regno memorabile quoddā factū ptigisse legim^o: q̄ cum Ilyrici & Thra-
ces coadunati finitimos Macedones atterrere conati essent: & cogent̄ Ma-
cedones commissa pugna fugere: tulerunt in cunis infantem defuncti regis fi-
lium: quo iuxta aciem posito acrius repetiere certamen: quasi ideo victi essent:
q̄ bellantibus defuerint auspicia regis sui victoris futuri. tandēq3 Ilyricos ma-
gna cede fuderunt: ostendentes hostibus priore pugna regem nō virtutē Ma-
cedonibus defuisse: cuius quidem regis nomen ignoramus.

Prophete viri excellentiores.

Osee filius Beeri pphaz duodecim prim^o bisde tpi^o (ipsomet testante) ad propheta dicendam spu sancto repletus fuit. Et ad Achaz regē regē Juda: et ad hieroboam regē israel aliosq; reges dominū relinquētes: vt historie pdicte et subsequētes ex libris regū et Paralipomenō excerpte indicant: qui et israel idolatrie criminē iperio ac potestate sua admittere colebāt pphāre orsus ē. Et sub Achaz pphora fornicarie pdicat ptra regnum decē tribuum: vt habet i eo primo et ca^o. Sub Achaz deinde adultere predicat ptra regnū duaz tribuum: vt habetur i eo. c. 3. De quo Isidorus. i. 8. Erbi. li. sic dicit. Osee saluator interpretatur. Qui dum iram dei in pplim israel pphetasset pcessurā domui Juda salutē pnūciavit: ppter qd Ezechias rex Juda sublatis idolis q pcedētes reges psecrauerat: templū dei purgasse mōstrat. Mortuus deinde et iter sanctos relat^o ē. Eius festum celebratur quarto nonas Julias.

Joel filius Phatuel secundus duodecim pphaz: et ipse (fm Hiero.) per hoc ipm ipsi bisdem regibus quibus et Osee pphavit. Et libru nomine suo prenotatū propheticē scribit. In quo describit terrā duodeci tribuū: Eruca: Bucco: Locusta rubigine vastante delendā et post reuersionē prioris ppli effusū iri spm sanctū super seruos dei et ancillas. i. super centū viginti credētes homines q iuere tēpore resurrectionis i cenaculo Sion: q centū viginti ab vno vsq; ad quidecim paulatim et per icremēta surgentes quidecim graduū numerū efficiūt q i psalterio mystice ptinent. Mortuus deniq; et ac iter sanctos relatus. Cuius festum celebratur tertio idus Julij.

Abdām ppham q interpretat seruos quartū duodecim pphaz bisde et tpi^o pphetasse Hiero. commemorat: fuisse tū tpi^o primi hieroboā caplin vndecimuz historie tertij libri regū testat: quē et hebrei sub Achab rege Samarie: et impiissima Jezabel fuisse dicūt: q et centū pphās i specu pavit: qui nō curauerat genu ante Baal: et ppterea accepit grāz pphetalem: et de duce exercitus fuit dux ecclesie. Unde et librum ppheticē suo nomine prenotatū edidit: i quo psonā dñi ptra Edom representat: et sanguineū terrenūq; frēm. frīs quoq; Jacob semper Amulum spiritali percutit hasta. Et propter sicut olim gregē pphetaz pauerat i Samaria: sic et nunc ex ea ppheta i toto orbe Chri pascit ecclesia. Ac sic tandē antiquissimus moritur: et inter sanctos refertur. Eius corpus apud Samariam cū Baufculo Belisei pphete sepultum fuit. Agitur vero eius c. l. v. tas octauo klas Julij.

Jonas quintus duodecim pphetarum: qui columba pulcherrima interpretatur (de quo dictum ē) bisdem temporibus ad Ninivitas mittit: qui cū audierunt: quoz exemplo mundū ad penitentiā reuocat.

Isaias Amos prophete filius natione Hierosolimitanus nobilissima familia natus: hac ipsa tempestate in Hierusalem pphāre orsus est: qui et librum propheticē sue suo nomine prenotatum disertissime in iudea composuit: in quo (vt Hieronymus inquit) non tantum prophetiam q euangelium componere visus est. Ubi licet ad duas tribus pphetasse videatur: eius tamen omnis cura de vocatiōe gētū: et aduentu Chri pncipalis h: hunc Manasses rex iudeoz: cui^o affinis fuerat i duas ptes serra lignea scindi fecit. Qui mortu^o sub greu Rogel iuxta trāsitu aquaz sepult^o fuit. Festū eius celebrat secundo nonas Julij.

Osorthon Egyptioz rex quē ipsi Hercule dixerūt. 2. regni Ozie āno Egyptijs regnare cepit: et regnavit annis. 9.

4399 800

Agamestor qdā grecus eo ipso āno apud Atheniēses magistratum sumpsit: et regnavit annis. 20.

Jacbarias hieroboam regis filius tertiusdecimus israelitarum rex: vigesimo nono regni Ozie anno in Samaria regnare cepit: et regnavit sex mensibus tantū.

4403 796

Qui suscepto regno confestim lascivire et luxuriare in Idolis (hieroboam more) cepit: propter quod et iuxta verbus dñi quod locutus fuerat ad Dien pavū suū q vsq; ad quartā generationem sederēt filij sui sup thronuz israela Selum

Ozias

Iabes seditioso viro p̄ctis vidēribus p̄cussus ⁊ interfectus fuit: sicut historia q̄r
ti libri Regū. c. xv. h̄z. Et regno p̄ tyrānidem occupato post triginta dies ipse a
Ananaben filio Sadi obrūcatus fuit: vt eodē li. ⁊. c. p̄tinetur.

Hic tamen aduertendū ē (vt historiarū magistro placet) q̄ fm̄ nām ānoz supputa
tionē isrl̄ regnū post hieroboā p̄dicti mortem viginti tribus ānis sine rege fuit:
Uel pot̄ **Z**acharias iste q̄ntodecimo Ozie regni anno regnare cepit: ⁊ sic per
illos tres ⁊ viginti regnavit ānos quos ob ei⁹ nephandissima gesta nō p̄putam⁹
sed sex rātūmodo illos quibus correctius vixit.

Amulius Siluius Proce superioris Junior filius q̄ntusdecimus Latinorū rex.
29. Ozie regni anno regnare cepit: ⁊ regnavit ānis. 44. **H**ic defuncto p̄ce **A**u
mitore fratrem cui regnū debebatur regno depulit: filiumq̄ eius interfecit. **S**z
⁊ **R**beam eius filiam vestalē sacerdotē mox instituit vt ex **A**umitore nulla sup
esset proles: que aliquando **A**mulium ip̄z: eiusq̄ successores ī regno impedire
posset. **Q**uamobcausam **A**umitor: pulsus. 44. annis in agris p̄iuataz vitam
duxit.

Rbea at̄ que ⁊ **G**lia dicebat̄ **A**umitoris filia ex ignoto viro p̄cipiēs geminos pe
perit. **R**omulū. s. ⁊ **R**hemū: q̄ postea tā ob honozē regij generis: ip̄sōzq̄ feroci
tate: q̄ ob matris excusationē a **M**arte sanguinē p̄creati. **A**mulū vo (vt aiunt)
Martis puitionem formidans **R**beam ip̄sōzq̄ infantes nō interfect sed ī **L**y
berim p̄ijci mādauit: q̄ ī vicinā rippā expositi cū eos **F**ausulus pastor p̄peris
set **A**ce **L**aurētie meretrici vxori sue educādos artulit. **S**ūt s̄m̄ q̄ dicāt: euz ex
positi vagiētēs iacerent: p̄imū aqua nescio meretrice collectos ⁊ primas ei⁹ iu
xisse māmas. **M**eretrices enim lupas vocare p̄sueuerāt. **U**nde ēt eaz loca lupa
naria dicunt̄. **U**trū autem a lupa bestia vel a meretrice lactati fuerit: varie sūt
opiniones. **U**erūtū anteq̄ adhuc p̄ vrbē cernunt̄ picture q̄bus a lupa bestia la
ctati vident̄. **C**ū autē adoleuissent nō parua pastorū ⁊ latronum manu collecta
Amulū patruū interfecerūt: ⁊ **A**umitorē auum ī regnum restituerūt.

794 4405

Ananaben Sadi filius. 15. **I**srahelitarū rex trigesimo regni Ozie āno p̄ seditio
nem regnū occupans regnavit ānis. 10. **U**t certe seditiosus ⁊ tyrannidis ama
tor: qui ī vita nil admisit qd̄ ad honozem dei pertinere videret: sed vt sacra q̄rti
regū libri p̄tinet historia ī peccatis hieroboā alijsq̄ luxurijs quoad vixit ambu
lanit. **H**ic p̄pato ingenti exercitu hostili aīo ascendit in **T**hapsaz ⁊ om̄es agros
eius igne ferroq̄ vastauit: et cū **T**harsenses eum aperire nollēt vi ciuitatem ce
pit: ⁊ vn̄uersos cecidit: p̄gnantes scidit: ⁊ cedem magnam egit. **H**ic vt bebrei
tradunt. **P**bul **A**ssyriorum regi vitulos aureos: qui erant in **B**etel ⁊ **P**au p̄
munere transmittere sponndit. **A**t sacerdotes **E**neos similes conflatēs ei tras
miserē: sed fraude postea deprehēsa **A**ssyriorū reges q̄ plurimum ī israhel reges
exardescere ceperūt. **R**eliqua at̄ eius gesta prima ⁊ nouissima habent̄ ī quarto
Regum li. c. 15.

790 4409

Sosaram⁹ secūdus **A**dedoz rex trigesimoquarto regni Ozie āno **A**dedis regna
re cepit: ⁊ regnavit annis. 30.

Thelestes **D**orinthioz vndecimus rex: ⁊ ipse eodem āno regnare cepit: ⁊ regna
uit annis. 12.

786 4413

Psamm⁹ **E**gyptioz rex: eo ip̄so āno **E**gyptijs regnās regnavit annis. 10.
Lemus secūdus **A**dacedonum rex. 40. regni Ozie anno **A**dace donib⁹ regnare
cepit: ⁊ regnavit annis. 12.

Phacea **A**nanaben filius sextusdecimus israhelitarum rex quadragesimo anno
regni Ozie regnare cepit: ⁊ regnavit annis. 10 in **S**amaria. **S**ed fm̄ **H**ebreos
duobus tantūmodo annis. **H**ic sicut ⁊ pater in vijs **H**ieroboam ambulauit: ⁊
malus fuit coram domino. **C**ontra hūc (vt quartus Regum liber habet) **P**ha
cee **R**omelie filius coniurauit: ⁊ interfecit eum cum quinquaginta viris ī **S**a
maria vt patet. 4. Regū. c. 15.

782 4417

Boochorus **E**gyptioz rex quadragesimoquarto Regni Ozie anno in **B**y
nastia vigesimaquarta **E**gyptijs regnare cepit: ⁊ regnavit annis quadraginta

Ozias

tribus. Vir certe bellator iustus ac prudens. Quas ob res maris imperium pri-
mus post phoenices egyptijs optinuit: eisq; iura & leges cōstituit. Sub quo (vt
Eusebius habet) agnus in egypto locutus est.

Antomenes duodecimus Corinthioꝝ rex Thelestis regis filius quadragesimo
sexto regni Ozie āno vltimo loco Corinthijs regnare cepit: & regnauit tantuꝝ
vno āno Quo mortuo Corinthioꝝ resp. per ānuos magistratus gubernari ce-
pit. Regnatū est autē i Corintho annis. 33. sub regibus duodecim: quoz etiaꝝ
nomina & tēpora (epilogādo) hic ponimus.

4419

780

Corinthioꝝ regum Epilogus.

Aletes	i an 35	Bachis	5 an 35	Egemon	9 an 16
Gryon	2 an 37	Agelas	6 an 30	Alexader	10 an 25
Agasilans	3 an 37	Eudemus	7 an 35	Telestes	ii an 12
Dymmas	4 an 35	Aristomedes	8 an 35	Antomenes	12 an 1

Escibilus Atheniesiu index. 47° regni Ozie āno apud Athenieses magistratum
sumens iperant ānis. 23. Cuius āno secūdo fm Eusebiū & Plidoꝝ p̄ia Olym-
pias apud grecos instituta est.

4420

779

Lydoꝝ regni principium.

Ardifus sine Ardis quidā grecus vir genere & animi magnitudine isignis: qua-
dragesimo octauo Ozie regni āno Lydis prim^o regnare cepit: & regnauit (E-
usebio teste) ānis. 26. De cuius gestis autēticum nihil inuenire potuimus.

4421

778

Lydia vero minoris Asiae regio ē: quā moream nostris temporibus appellamus
& vt Plinio i. v. naturalis hist. placet: prius Deonia dicebat (de q̄ dictū ē) sed
postea a Lydo Atthis filio fratresq; Tyrrebi Lydia dicta fuit. qui duo fratres
cū ppter regni breuitatem se simul ferre nō possent Tyrren^o sorte discedēs in
italiam venit: eamq; partē (vt diximus) tenuit que ad mare iferū versa ē: quāz
etiam Tyrrenam a se nominauit. Lydus vō illic remanēs Deonia a se Ly-
diaꝝ vocauit. In qua fuerūt vrbes: Ephesus: Colophon: Clazomene: & Pho-
cea: id tamen haud multū isigne: quod postea a Perlis sub Creso rege q̄ Cal-
deis p̄tra Perlas auxiliū tulit: fuit subuersum.

Olympias p̄ia apud grecos quinquagesimo regni Ozie anno (vt Eusebio & Pl-
do: i. v. Atbi. li. c. io. placet) ex Agone Gymnico instituta fuit. Hercules enim
(vt premisim^o) octauo Huir iudicis isrl' anno Olympiacū Agonem apud Gre-
cos ad honore Iouis i Olympo mōte primus p̄stituit: quod de quinquēnio in
quinquēniū q̄tuoꝝ: i medio ānis expletis fieri voluit a quo vsq; i tps plens sup-
putant āni. 430. Greci autē ad quinquēnale certamē celebrare assueti ēi q̄tuoꝝ
ānos principes i ludo & certamine p̄stituētes tps illud q̄tuoꝝ ānoꝝ Olympia-
dē appellarūt. Quadriēnio s. i vna olympiade supputato. De nāq; festiuitates
& ludi i quinquēnio semel fiebāt: ne si vlreri^o p̄traberēt: obliuioi darēt: aut si citra
fierent: expēsaz nimietas grauaret. Olympias igit q̄tuoꝝ plenos p̄tinet ānos.
Et qdē sub cētēsimā nonagesimatertia olympiade (vt Martyrologium h3) Je-
sus Chrius dñs noster nasci voluit: ex q̄ fuit āni. 774. Beda tamē & Ephraim^o
dicūt: Olympiadē primā āno primo Boathan regis Iuda post ānos. 406. tro-
iane cladis ab Helidēsibus. i. Grecis fuisse institutam.

4425

774

Spartanoꝝ origo.

Spartanoꝝ genus tempellate hac: v3: quinquagesimo regni Ozie anno. Alca-
mene Lacedemonioꝝ demortuo: eozumq; regno consumpto: hoc modo pri-
cipium Iustinus tertio suozum Epitomatum habuisse refert. Lacedemones
contra Aefanos decēnale bellū sumpserē: q̄ post aliquot ānos q̄relis vxozum
quas domi reliqrāt fatigati: cū timerēt ne diurnitate belli spem plis amitte-
rēt: decreto statuerūt: vt virgēs eoz cū iuuenib^o domi relictis p̄miscue cōcube-
rēt: arbitrātes p hoc sobolē maturiore p̄cēire: si singule mulieres plures viros
experirentur. Ex quibus genitos ob notam materni pudoris Spartanos vo-
cauerunt. Qui cum trigēsimū postea attigissent annum inopie metu veriti:
cum nullum certū cognoscerent patrem: duce Pbalanco Arasij filio matribus

Joathan

775 4425

Ozias

insalutatis per varios casus acti tandem italiam deuenerunt: ubi expulsis veteribus incolis sedē apud Tarētū posuerūt: quoz postmodū amicitia egypti reges ac iudei sumopere quesiere: vt libri Machabeozum testantur.

Joathan Ozie regis filius tertiusdecim^o regū Juda. 303° regni David āno i hierusalē āno vigesimo quinto etatis sue regnā cepit: et regnauit ānis. 16. Optimus plane filius ex bono p̄re natus: qui nihil p̄termisit: qđ ad bonū principem pertinere videret: hoc vno tantū excepto qđ nec ipse excelsa abstulit. Naz in se et itegre oīa ex animi sui s̄nta bene a natura: deiqz dono instituti semp gubernauit et dei templū quoad vixit frequentauit. Quib^o ex virtutibus et dei auxilio a c̄ctis inimicis securus factus: ad exorandam ciuitatez hierusalē aiūm adiecit et post innumera preclare gesta: portā etiā domus dñi superbissimā edificauit: quā et i apostolorū actib^o speciosam nūcupamus: q̄ in euerfioe tate vrbis a Caldeis facta dei nutu sola remāsit. Tandē magna cuz laude morit^o: et in ciuitate David cū patribus suis sepelitur. Cuius gesta p̄ia et nouissima scripta habent. i quarto Regū. c. 15° et secūdo Paralipomenon. 27° c.

Captiuitas iudeozum prima.

Phacee Romelie filius decimusseptim^o israelitarū rex eodē āno quo et Joathan regnare cepit: et regnauit i Samaria ānis. 20. Vir sane seditiosus qđ dñm suū i seditioe iterfecit: et regno p̄ tyrānidem adepto p̄decessoz suoz regū flagitia secut^o ē et i peccatis Hieroboam ambulauit p̄ctis dieb^o vite sue: p̄pter quod dei nutu quarto ipsius regni āno Theglathphalassar qđ et Phul Assyrioz rex i Samaria maris iperu p̄cedit et fuis fugatisqz iudeis obuiā factis trans iordanem oīa longe lateqz popula: et duas tribus cepit: quas i Assyrios trāstulit: qđ res qđē captiuitatis principiū fuit. Sz et ipse tandē p̄fidie sue meritas dedit penas: qđ (vt historia quarti libri Regū. c. 15° h3) Osce Bela filius p̄ iudias eū p̄cussit: ac iterfecit: vt p3 et. 2° Paralipomeno. c. 27°.

Qui disciplinis excellētes.

Micheā Demorasthi sextū p̄phaz coheredem (vt diuus Hiero. ait) cbi his tpi b^o lectio sua fuisse demōstrat. Qui p̄ter sanctitatē et p̄pheticē sue libzū edidit: in quo p̄tra Samarie regnū et hierusalē p̄uicatores qđ pplin fallaci p̄suasione ad colēda Idola ipulerant p̄phetar. In qđ vastationē ānūciat filie latromis et obfidiōe p̄tra eam ponit quia maxilla iudicis israel p̄cussit. Floruit vsqz ad Ezechiā regē Juda. Morit aut vt sanctus habitus: eiusqz festus celebratur decimo octano klās Februarij.

Aam septimus propheta qui orbis consolator interpretatur: per hec ipsa tpa i precio fuit: et libzum p̄pheticē nomine suo notatum scripsit. In quo increpat ciuitatem sanguinum: et post euerfionem illius loquitur Ecce sup mōtes euangelizantis et ānūciantis pacem.

Emulius poeta grecus per hoc ipsum tempus agnoscitur: qui iter cetera Bugoniam et Europiam versibus exscripsit.

Archimus similiter grecus poeta: et ipse temporibus his clarus fuit: qui Etbiopicam composuit: et Iliacam vastationem metro pulcherrimo exarauit.

Eynethon Macedemonius poeta his quoqz temporibus floruit qui Thegloniam conscripsit.

Achaz

757 4442

Achaz Joathan Regis filius quartusdecimus Regum Juda. 319° regni David anno et sexta Olympiade: vigesimoqz etatis sue regnare cepit: et regnauit in Hierusalem annis. 16. Sic non ambulauit in vijs domini sicut pater eius: sed relicto patrum suozum deo Idola Samarie: quibus etiam filios suos in sacrificium igni concremandos obtulit: et coluisse ac sacrificasse historia libri quarti et secūdi Paralipomenon indicat. Quibus ex rebus: ita iram et indignationem dei in se concitauit: vt Rafim Syrie Regem: et Phacee Regem Israel contra iudeos suscitauerit. Qui congregato exercitu hostilem in modum hierusalem obsederunt: et circūquaqz omnia euerterunt. Sed dum Achaz cum exercitu eisdem ire obuiam parasset: ab ho-

Abaz

stibus prelio victus est: et uniuerso eius regno ea clades exitium fuit. In ea aut pugnâ Zacharias eius filius cum innumera iudeorum multitudine fuit obruncatus. Verum dum rex israel cum maxima ipsorum captiuitate in Samariam reuerteretur Oseas tunc clarissimus dei propheta. Barachie etiam consilio fretus occurrit ei obiurgans quod contribules suos ignominiose captiuos traiberet. Quibus verbis commotus rex uniuersos comites suscepit: et cum nudis essent omnes vestiuit: et cibo potuque refecit: ac liberos ad solum suum in iuda remisit. Fuerant enim captiui (ut sacra paralipomeno habet historia) ducta multorum: puerozum ac puellarum milia. Insuper et tempore sue angustie contemptum domini auxit: quia et diss. Damasci victimas imolauit dicens eos regibus suis auxilio fuisse: propter quod et dominus Idumeos etiam aduersus Iudam concitauit: qui et multos percusserunt: multam predam auferentes. Eam etiam ob rem legatos ad Assyriorum regem misit: ut ei auxilio contra hostes foret: et uniuersum aurum et argentum de domo domini et de domo regis colligens ei transmisit: et malum addidit malo. Tandem autem direptis uniuersis vasibus domus domini atque contractis et ianuis templi clausis: erectis quoque in uniuerso Iuda aris ad tus concremandum dominum contra Iudam mirum in modum pronocauit. Sed nullo de se relicto desiderio mortuus in hierusalem sepelitus: non tamen in sepulchris regum. Cuius gesta prima et nouissima scripta habentur in quarto li. Regu. c. 15. et secundo paralip. ca. 28.

Numitor Proce regis filius: et Rhee pater ultimus latinozum rex quinto regni Abaz anno latinozum regnauit. licet parum quia eodem anno: nepos eius Romulus dominandi cupiditate incensus: quo sibi regnum vendicare posset ipsum interfecit. Quo extincto domum reuersus regnum occupauit: et urbem in locis non quidem arbitrio delectis sed timoris necessitate oblatis condidit ac sic latinozum seu Albanorum regum nomina defecere: ubi sub vno et viginti regibus annis. 625. regnatum fuit. Quorum etiam nomina et tempora iterum epilogando ponemus.

4447 752

Latinozum regu Epilogus.

Janus	1	Siluius	18	an	29	Liberin ^o filiu ^o	15	an	8
Saturn ^o	2	Encas	9	an	31	Grrippa filiu ^o	15	an	40
Picus	3	Latinus	10	an	50	Remul ^o filiu ^o	17	an	19
Faunus	4	Alba filiu ^o	11	an	39	Lucretin ^o filiu ^o	18	an	37
Latinus	5	Egypt ^o filiu ^o	12	an	24	Procas filiu ^o	19	an	25
Encas	6	Lapis	13	an	28	Numitor filiu ^o	20	an	000.
Alcanius	7	Carpēt ^o	14	an	13	Hor ^o ani supputati fiunt. 625.			

Romanozum regni principium.

Romulus prim^o romanozum rex vigesimoquarto supra trecentesimo regni David ano septimaque olympiade: ac etatis sue vigesimoquo parricidio primo perpetrato: regnoque latinozum in confuso posito pastor non pua manu collecta stati isolo nequaquam immo parua urbem condidit: qua a se Roma noiauit: ibique primu regnare cepit: et regnauit teste Eusebio annis. 38. Uiderat tunc eo seorsu alia loca primo urbis ipsius edificade mentibus: propeque: Collatia: Antene: Sidene: Lauinu: Camella: Janiculi: et alie huiusmodi urbes atque alia quorundam edificia priuata que postea in unum collecta roma effecit magna. Sic itaque una cum Remo germine ex Rea vestali uirgine a Marte: seu ut alii uolunt: ab Amulio patruo pressa natus est. Qui ideo Romulus et Remus dicti fuerunt: quia Ruma. i. Lupe matris emungere perti sunt. Romulus autem licet turpiter natus: eius tamen indoles nequaquam seruilis erat: sed quandam regiam magnitudinem ac probitatem preserebat. Eminebat in eo natura facilis et ad consilium: cuiusque probitatem apertissimum ingenium: et inter communia peccatorum pabula et uenationes: ea maxime cuique de se prestabat: que potius imperatorio viro quam seruo aptiora uidebantur. Et propterea contribules suos: et queque ex infimo loco natum ad se contraherebat: quia victu et consuetudine quamdam liberali pre ceteris utebatur. Id in primis nequaquam ingenii hominis officium

4448 751

Abas

esse ratus si ocio aut ignavia torpescere aſum ſineret curſando venando predo-
nes proſtigando: fures capiēdo: ⁊ violētiffimis quibuſcūq; manus iterēdo glo-
riam ſibi parare poſſe putabāt. Quapropter euenit vt ad magnum dignitatis
culmē peruenerit. Amulio ſiquidem armis oppreſſo cū multam predam acq̄liſ-
ſet domum itactus redijt. **Horſuo** etiam **Humirore** auo **Albe** rege relicto vbi
ipſe educatus fuerat **Romam** vna cū fratre edificauit. **Qua** p̄dita primum eos
quibus etatis vigor inerat i militares legiones diſtribuit: ceterā vero multitu-
dinem populū appellauit. **Centum** deinde ſenatores creans eos patres di-
xit: vt ea nominis m̄ſuetudine magiſtratus aſteritatem ⁊ priuatorum formi-
dinem ſuccideret. **Quarto** deide mēſe poſt vrbem p̄ditam cū videret ciuitatē
noua idies incolaz frequentia p̄ualeſcere: atq; ob inopiam mulierū minime du-
raturam cum a vicinorū p̄nubio depellerēt ſilauit ſe ludos ⁊ ſpectacula facturū
propter inuentam aram. **Cōcitiſq;** plurimis ex ciuitatibus ſinitimis i **Sabinas**
virgines iuſſit irruere: remiſſis ſine offeſſa patribus: quod actū eſt nō vt **Sabi-
nis** iniuriā ferret: ſ; vt firmā amicitiam ex p̄nubio ſanciret. **Sabini** vō hac acce-
pta iniuria p̄feſtim legatos p̄ redimēdis virgimb^o **Romā** miſere. **S; Romulus**
eas ſe nolle reddere reſpōdit. **Interea** **Acron** **Leninſium** rex acerrimi animi
vir: p̄parata plurima militū manu bellū itulit **Romulo**. **Cui** **Romulus** occurrēt
iſteſto telo **Acronē** traiecit. **Delectoq;** exercitū vrbem primo ipetu cepit: effectū
q; ex duabus ciuitatibus vnum corpus: vt par voluntas eſſet: propterea euenit
vt adiecta vndiq; multitudie ſtatim **Roma** magnitudie p̄creſceret. **Poſt** captā
Leninſiū ciuitatem **Sabini** accitis **Cruftrummiſ** **Antēnatis** vicinis con-
tra **Romanos** bellū ſuſcipiunt. **Quibus** deuictis a **Romulo** oppreſſiſq; iuſſit
vt ſe **Romā** traducerent. **Reliqui** vero **Sabini** grauiter id ferentes **Tacio** ſibi
imperatore delecto p̄tra **Romanos** cū exercitū iterūz erumpunt. **Qui** **Capito-
lium** proditiōe **Tarpee** virginis ceperūt. **Tandē** cū diu ac varie vtrinq; pugna-
tum eſſet **Sabinoz** precibus ambo duces ad percutiendū fedus conſeſſerunt.
Quare mitigati hoſtes fedus hac p̄ditiōe inter ſe iunxerunt vt mulieres libe-
re ab omni ſeruitute eſſent: amboq; eandē ciuitatem **Romanā** colerēt pariter
q; imparent. **Acta** igitur ciuitate centum alios ſlico ex **Sabinis** creant **Senā-
tores**: ⁊ duplicatur legionū numerus. **Populū** i. xxx. curias diuidit. **Sabinaz**
nomina curiſs imponens centurie tres equitū cōſtituit: vt eſſet **Rānetes** **Ticē-
ſes** ⁊ **Luceres**. **Anno** deinde quinto **Taciſ** imperij cū **Tacius** vna cū **Romu-
lo** ſacrificaret: **Laurētes** **Tacio** interfecto **Romulū** illeſum remittunt: quaſi ipſe
equitatis ⁊ iuſtitie fautor extitiſſet inſignis. **Lamerij** vero paulopoſt aduerſūz
Romanos ipetū facientes a **Romulo** ſuperantur: ⁊ ceſis ex eis ſex milibus ci-
uitas eozum capitur. **Cunq;** **Romulus** **Fidēnas** cepiſſet **Veientes** qui reſ
amplas in **Tyrrhenia** habebant: miſſis legatis qui fidēnas tanq̄ ciuitatem ſibi
attinentem peterent: cōdignum petitioni retulere reſponſum. **Quare** indigna-
ti copias contra **Romulū** ducunt: ſed victi veientes: ſupra octo milia eo i p̄e-
lio amiſere. **Fractis** itaq; **Veientium** rebus quiq; fugiebant dimiſſis ciuitati-
bus ſuis: quas **Romulus** repente inuaſit. **Opidani** vero ob acceptam cladem p̄-
terrīti: pacez in centum annos petierunt. **Qua** impetrata: ſeptima agrozum par-
te mulctati ſunt. **Pace** itaq; vndiq; parta: non multopoſt e medijs ciuium ocu-
lis **Romulus** euauit: nullum ſue mortis veſtigium penitus relinquens.

Romam igitur vrbez toto orbe celebranda; a **Romulo** eius conditore nominatā
vndecimo **Ezechie** regis iuda regni anno. ⁊ ſecūdo octaue **Olympiadis** ab ip̄o
conditam omnes affirmant. **Sed** quo in loco prima eius tante vrbis iacta fue-
rint fundamenta nullibi clare legimus: quia ea in vrbe ſeptem habentur mon-
tes in quibus ſeptez fuerunt ciuitates tales quales. **Inter** collem autem ⁊ capi-
tolium eam primo ab eodem conditam fuiſſe **Straboni** placet. **Sed** alij in **Pa-
latino** monte primo fundatam dixerunt. **Ubi** ⁊ **Euander** primo conſedit: ⁊ vr-
bem ſive **Palatium** condidit. **Ubi** etiam **Lameſem** **Nembroth** **Sigantis** filijz
poſt linguarum confuſionem **Gotbifredus** **Viterbienſis** hitoricus conſediſſe

Achaꝝ
 et **C**ameſam vrbe ex ſuo noie ꝓdidiffe dicit. **E**a ꝓpter et **D**iuus ꝓ Augustinus
 li. de ciuitate dei et ꝓprobās dixit Romā veluti alterā **B**abyloniā: et ipius **B**a
 bylonie filiā ꝓditam fuiſſe. **I**bi et **S**aturnum latuiſſe ꝓditum ē. **C**ornelius **T**a
 citus ingt: **S**up palatino monte ꝓmo vrbs edificata fuit. **E**t iccirco i eo reges
 ꝓmo: deinde ꝓfules ꝓſtea imperatores maioꝝi ex parte ſedem babuere. **E**t
 aut ambitū varium fuiſſe credendū eſt: cū et **P**linius i tertio a ꝓncipio paruꝝ
 extiſſe ſcribat: et ſuo tēpore. xx. milia paſſuū ꝓtinuiſſe. **E**t **F**lauius **C**loꝓoſeꝝ
 hiſtoricus ſcribit **A**ureliū imperatoꝝe ambitū vrbis ad. xxx. paſſuū milia am
 pliāſſe. **V**erum cū ſepe diruta fuerit: de ſingulis eius locis ſcribere impoſſibile
 videt: cuius vrbis magnificentia: ſplendorem: ornatūqꝝ cum infiniti ſit operis:
 et multorum defatigaret ingenia etiam hoc in loco ad ſcribendum idoneum me
 non ſatis inuenio. **S**ꝫ ſi quis eius potentiam: immenſoſqꝝ apparatus aliqua ex
 parte ꝓprehendere voluerit videat cauernas: fomices: fundamenta ſub vineis:
 ſub eccleſijs: ſub multoꝝ ciuū domibꝫ: in multis tum foris: tum in vrbe locis.
 videbit certe grandes ruinas: que ſunt per vias porte aurelie: latine: flamincet
 apieqꝝſ vidimus nanqꝝ et nos pauimēta vermīculata. vident et ꝓſcine: et feraz
 clauſtra. **E**x ijs conſpicere poterit quis: que olim eius fuerit edificia: quāta inſu
 per **R**omani populi fuerit potētia: vbi et pene totius orbis fuerit redacte diui
 tie: **C**uius nimirū vrbis ciues: dictatoꝝes: imperatoꝝes: ꝓfules adeo fuerit po
 tentes: vt in ea ampliffimas domos: et extra ꝓplures villas ſumptuoſiſſime ꝓ
 ratas haberent: cum etiaz liberti magnificis edibus fuerint adornati. **V**erū ne
 tunc quidem diues apud **R**omanos habebat: qui nō poterat exercitū ex ꝓ
 prio alere: vt. **M**. **T**raſſus aluit. **P**reterea vt hoc etiā ad **R**omanoꝝ potentiaz
 addam. **Q**uis inqꝫ in **I**talia ꝓnceps tanta ē ꝓditus ſupellectili: vt **L**uculli
 moꝝe (quem **C**icero **F**erſem togatum appellabat) ad. xxv. hominū milia bono
 riſſe ſuſcipere valeat. **N**ec tamen **A**ncullus ſolus ea in vrbe diues erat: cum
 etiā viginti ciuū milia: et eo amplius eēt: qui cum **L**ucullo de omni diuitia
 rū ſplendore apparatus ꝓtendere potuiſſent. **A**ttulit etiam hec imperioſiſſima
 ciuitas innumerabiles viros: tum rei militaris peritia: tum omni virtutū gene
 re. ac ſciētia ꝓſtantiffimos: quos enumerare operoſiſſimū et impoſſibile eſſet.
Verum aliquos etiā hoc in loco afferre non indignū putamus: et vt a militari
 bus incipiamus. **E**a **P**apyriū genuit dictatoꝝem: qui de ſamnitibus triumphauit.
M. **F**abiū: qui de gallis et hircanisqꝝ **S**cipioneꝝ **A**phricanū: q de **A**phris
M. **C**atoneꝝ: q de hispanis. **L**. **Q**uinciuꝝ: q de lacedemonijs. **L**. **C**orneliū: q de
 bois. **M**. **S**ulciuꝝ: q de gothis. **L**. **M**aniliū: q de **B**allis **A**ſiam incolētibus
P. **E**miliū q de perſis. **L**. **P**oꝓetium: qui de **A**ditridate: alijsqꝝ cōplurimis re
 gulis. **L**. **C**elareꝝ: qui de **B**allis hispanis: **H**ermanis: **A**lexandrinis **P**onticis et
Aphricanis triūꝓū geſſit. **F**uere et alij imperatoꝝes inuictiſſimi: de qbus om
 nibus ſuis locis explicabimus. **A**d litteratoꝝes vero deſcendendū eſt: e qbus ꝓci
 puos. **M**. **C**atoneꝝ habuit. **M**. **V**arroneꝝ: **C**iceroneꝝ: **R**igidiuꝝ: **F**iguluꝝ: **S**cipio
 nem ꝓfulē: **P**aneciū: **S**imachū: **P**atriciuꝝ: **V**oetiū: **S**aluſtiuꝝ: hiſtoricus: **P**lau
 tum comicum: **T**ibullum et **A**ratoꝝem dyaconū poetas. **E**t vt de noſtris loqua
 mur: infiniti ꝓꝓe ſanctiſſimi ꝓdierunt ꝓſules: e quibus duo doctrina et ſancti
 monia inſignes fuerunt. **A**mbroſius videlicet mediolanenſis archiepiſcopus.
 et **G**regoriū magnus ambo eccleſie ſancte doctores. **E**tiam octoginta ſummi
 pontifices ex ea vrbe ꝓdiere: hec vrbs habuit. xxx. portas: quaz ꝓma **F**lumē
 tana ꝓſtea **F**laminea: nūc autē populi porta. **S**ecūda collatina. **T**ertia ꝓratia
 na. **Q**uarta gabuſa. **Q**uinta grinalis: nūc ſalaria. **S**exta collina. **S**eptima vimi
 nali: nūc ſancte **A**gnetis porta. **O**ctava exqlinia ſiue tyburtina. nūc ſancti **L**au
 rentij vocata. **N**ona neuia: nūc maior porta dicit. **D**ecima aſinaria: ſiue colimē
 tana: nūc autēꝝ ſancti **J**oannis. **U**ndecima metrodij. **D**uodecima latina. **T**er
 tiadecima capena. **Q**uartadecima trigemina: nūc ſancti **P**aulli ſiue oſtienſis.
Quintadecima aurelia. alie etiam fuerunt porte: que vbi ſite fuerunt nūc igno
 ratur: quarūꝝ nomina hec fuere: videlicet carmetalit: ꝓadana: mugonia: **Q**uet

Achaz

quetulana: lauernalis: rudusculana: ruthumena: catbularia: et triuphalis oium celeberrima. Fuerunt et sex i leonina extates porte. Habuit (vt diximus) septem motes Roma sine potius colles. Et in capitolio fuerunt edificia toto orbe celeberrima: et potissimum Iouis templum vulgatissimum: et Junonis edes: et alia innumera: vbi et omnium simulacra deorum constituta erant. Sed vt ad propendium veniam: quanta fuerit Roma ipsa ruina docet.

Osee pphete domini oes his temporibus dum Roma pderet qmaxime florere: quos ideo dominus hac tepestate voluit eripere vt queadmodum dū primo assyriorum regni tempore **Abraam** extitit: cui pmissiones apertissime fiebant: vnde de eius semine omnium gentium benedictione nasci dicebas turā. Ita et in exordio Romane urbis: qua imperante christus erat **Abdias** veturus: in quo implerent (vt **Augustinus** ait) illa pmissa oracula pro **Naum** pphetarum non solum loquentium: sed etiam scribentium in tate rei future testimonio soluerent. Cū enim prophete postquam reges esse ceperunt populo nunquam defuerint i vsu tantummodo eorum fuere non gentium. Quando autem ea scriptura pphetica manifestius pbabat: que gentibus et aliquando pdesset tunc incipere oportebat: quoniam hec ciuitas debebat: que gentibus imperaret: cum etiam in filiis Abrae gentium populus esse noscatur.

Captiuitas Iudeorum secundo.

Osee **Bela** filius vltimus israelitarum rex duodecimo **Achaz** regni anno p tyrannide occupato regnavit i Samaria annis. ix. Sic et si i peccatis regum Israel ambulauerit: et gentium idola adorauerit: eisq; i preceptis dei Israel imolauerit: tamen vt sacra quarti regum libri habet historia inter malos reges oio celandus non est: quia nec auaritia aut seuitia repu. offendit. verum cum eius preteritorumq; regum peccata coram deo increuissent: eorum regnum de seculo dominus exterminare decernens **Salmanasar** regem Assyrii suscitauit aduersus eum: q magno in regnum ipsum milite conducto vniuersum magnis attriuit cladibus. et capta Samaria regem vincitum abduxit: et vniuersa diripuit. Rex autem postea multa pecunia redemptus: et assyrijs tributarius factus in regnum redijt: verum post aliquod tempus cum **Salmanasar** didicisset **Osee** Egyptiorum regem impius subornasse: tributumq; sibi denegasse: ira succensus cum grandi exercitu rursus Samariam pcedit: et tribus annis durissime obfedit: nonoq; regni sui anno illam cepit: et cum toto populo in seruitute rapuit ac in Syria transportauit. Quae quidem populum i medorum montibus et ultra caspios iuxta fluum **Boza** habitare fecit: ac sic cum decem tribus Israel legitima queq; domini dei sunt: et patrum suorum abiicissent: dominus a facie sua eos abiicit: et cum vane egissent ad nihilum redacti sunt. Translato itaq; Israel a **Salmanasar** rege d terra sua: ibi assyriorum rex statim colonias constituit: q cum ibi habitare cepissent: non sapientis que dei sunt: dominus statim suscitauit inter eos leones ferocissimos vnum queque lacerantes: que res cum regi renunciata fuisset vnum e sacerdotibus Israel illo remisit: q illos de legitimis suis edoceret quicq; et quomodo deum colerent optime instruit. At illi iudaice legis emulatores facti Samarite nuncupati sunt: quod latina lingua custos exprimit eo quod iudea suo habitatore vacua custodierit. Ac sic Israel regnum ab assyrijs psumptum post diuisum regnum regnatum est in Samaria sub decem et octo regibus annis. 258. quorum nomina et tempora Epilogo hic ponuntur.

Israel regum Epilogus.

Hieroboam 1 an 22	Oschozias 7 an 2	Zacharias 13 an 6
Nadab 2 an 2	Joram 8 an 12	Selū 14 dies 3
Baasa 3 an 24	Bieu 9 an 28	Danabem 15 an 10
Bela 4 an 2	Joachab 10 an 17	Phaceas 16 an 10
Ambri 5 an 12	Joas 11 an 16	Phacee 17 an 20
Acab 6 an 22	Hieroboam 12 an 41	Osee 18 an 9

Aliactes secundus **Lydoorum** rex: quintodecimo regni **Achaz** anno **Lydis** regnare cepit: et regnavit annis. 14.

Ezechias

Ezechias Achaz regis filius quintusdecimus regum Juda. 333. regni David anno secundo autem nono olympiadis regnare cepit: et regnavit in Hierusalem annis. 29. Optimus sane vir de pessimo patre natus: qui festum intermissa sacrificia restituit: idola destruxit: urbem instauravit et munivit: fuitque tanto regno vir dignissimus: quippe (ut sacra eius tradit historia) qui sapientia: prudentia: consilio plurimum valuit: ac ita manu promptus: ut nemo veteranorum eo pugnatio fuerit. unde et de eo sacra libri quarti Regum. c. 18. historia sic habet: Post eum non fuit similis ei de cunctis regibus iuda: sed neque in istis qui ante eum fuerunt: et adhesit domino: et non recessit a vestigiis eius: fecitque mandata eius: que dominus preceperat Moysi. Et propterea erat dominus cum eo et in cunctis ad que procedebat sapienter se habebat. Ea enim domini gratia confusus assyriorum regi rebellavit: nec ei servire voluit: universos enim philisteos debellavit: eorumque ditionem sibi armis vendicavit. Ad eum quippe Senacherib assyriorum rex (capta Samaria et Israel filijs in assyrios translatis) quod ob astutiam ingenij et ferocitate animi omnibus arma intentabat: ascendit et sua potentia elatus per Raphacem servum suum manum contra populum iuda sustulit: et in purissimis verbis blasphemavit deum Israel. Que cum audisset Ezechias rex scidit vestimenta sua et opertus sacco ingressus est domum domini dei sui: et oravit una cum Isaia prophetam ut aspiceret dominus verba exprobrantis Senacherib. Et misit dominus nocte una angelum suum: et percussit in castris assyriorum centum octogintaquinque milia. Qui cum rex diluculo surrexisset: et mortuorum suorum corpora intuitus fuisset: tremore perterritus obsidione soluta in Ninivem fugit: ibique cum in templo Mesrach deum suum adoraret a filiis suis obruncatus est. Ezechias autem cum per hac re gratias deo non solisset dignas: gravi morbo percussus egrotavit usque ad mortem: et Isaia in voce domini venit ad eum dicens: Dispone domui tue: quia pro hac noxa morieris: et non viues. At Ezechias reatum suum despens dominum: ut sibi ignoscere exoravit: et dominus oratione commotus pepercit homini: et adiecit diebus suis quindecim annos: et cunctis diebus vite sue ipsum ab assyriorum bellis liberum fecit: in cuius rei signum reuersus est dies retro decem gradibus. Rex vero Babylonis audiens Ezechiam egrotasse: ei festum visitationis gratia legatos cum muneribus misit: quorum adventu mirum in modum (et fortassis plus debito) letatus est Ezechias. Hos enim laute et splendide nimium suscepit: et omnes templi ac domus regie thesauros ostendit. Que res cum displicuisset deo: dominus per Isaia regi dixit: Ecce dies venient: et omnia Babylonij et Hierusalem in predam auferent: nec quicquam ex his remanebit. Quo audito dixit Ezechias: Bonus est sermo domini: fiat tantum pax in diebus meis. Ezechias vero ab externo hoste deuotum securus factus: ad exornandam Hierusalem etiam animum adiecit: ubi et mirifice ac splendide multis in locis edificavit: et aqueductus in eam introduxit: ac piscinas celebres extruxit. Eius denique vita omni ex parte laudata moritur: et apud arcem Syon (magno sui desiderio apud omnes relicto) sepelitur. Cuius gesta prima et nouissima historia quarti libri Regum. c. 19. et 20. habet. Ac ipsa eadem secundus Paralipomenon. liber. c. 29. 30. 31. ac 32. commemorat.

Syracusanam Sicilie insule urbem celeberrimam: hinc Lucie virginis et martyris patriam ac sepulchrum per hoc idem tempus sub Pachino promontorio ab Archio corinthio conditam Eusebius Cesariensis testatus est. Hec ut Strabo inquit a principio tum agrum fertilitate: tum portus comoditate non paruum incrementum habuit. Quam et Cicero in sexto verriarum descripsit: et Florus de Syracusis breuiter scribens sic inquit: Illis triplex murus: torridaque arces. marmoreus portus: fons celebratus Areture: que hactenus eis profuere: ut pulchritudini victe urbis parceret. Hanc cartaginenses: alijque tyranni durissimo quondam affecerunt iugo. Sed cum etiam Pompeius eam deuastasset: ab Augusto Cesare postmodum instaurata fuit. Hinc multi insignes prodire viri: e quibus Stephanus tertius summus pontifex: vir fuit sanctitate ac scientia: iustitiaque eminentissimus.

Naxos urbs: a qua etiam insula Naxos nomen accepit hac ipsa tempestate non

4458 741

7044 725

6974 685

6944 675

6914 665

6884 655

Ezechias

pcula Sicilia pdita fuit: cuius insule ager vt Virgilio placet: vini potissimuz feracissim^o e. vno z poeta idē i 3: enei. ait: Baccharāq; iugis naxon.

Carbinam eiusdem insule vrbe[m] Agathe sanctissime patriā z sepulchrū a naxis iuxta montem. Atbnam per bec tēpora pdita fuisse Gusebius affirmat.

Scabon ethyops egyptioꝝ rex quinto Ezechie regis anno Egyptiē regnare cepit in. 25. Dynastia: z regnauit annis. 12. Hic ptra Bochorim egyptioꝝ regem dira gessit certamina: quo superato ac interfecto regnum sibi desumpsit: z loco eius regnauit.

736 4463 Perdica quartus macedonum rex sexto regni Ezechie anno Macedonibus regnare cepit: z regnauit annis. 51.

729 4470 Meles tertius Lydoꝝ rex tertio decimo regni Ezechie anno lydis regnare cepit: z regnauit annis. 12.

721 4478 Cardiceas quartus Medozum rex vigesimo regni Ezechie anno Medis regnare cepit: z regnauit annis. 15.

716 4485 Candaules quartus lydoꝝ rex vigesimo quinto regni Ezechie anno lydis regnare cepit z regnauit annis. 17. Vir quidē ignauus z libidini deditus: q nil egregium de se reliquit. Huic cum eēt vxor elegantissime forme vt Iustinus in p^o Epitho. habet deius pulchritudinē omnibus predicare psucuerat: non pntus voluptatum suarum tacita psciētia nisi etiā matrimonij secreta publicaret: ad extremum vt assertioni sue fidem faceret nudā illam sodali suo Bigi ostendit: Quo facto z amicū in adulterijs sollicitauit z hostē sibi pstituit: z vxorē veluti tradito alij amore a se alienauit. Porro breui post tēpore cedēs candauli nuptiarum premium fuit: z vxor mariti sanguine dotata regnuz viri z se pariter adultero tradidit.

714 4485 Numa Pompilius secundus Romanoz rex vigesimo septimo regni Ezechie anno. i. secundo. i. olympiadis anno post Romulū regnare cepit: z regnauit annis. 41. Verum mortuo Romulo centum senatores rēpu. aliquādiu rexere: ita vt quilibet eoz quinos regnaret dies: z id p annū fere z dimidiū durauit: qd tēpus interregnum nominat: z Nume regno applicat. Mortuo itaq; Romulo inter Romanos sabinosq; de creando rege altercatio eē cepit. Tandē in Numam e Pōponio sabinensi spectato viro natum pueniunt. Qui vt Plutarch^o ait cū eēt ingenio ad oēm virtutē accommodatus seipsum magis p disciplinā: laborē: philosophiamq; excoluit: nō ad detestādas perturbationes modo: sed ut laudatā quoq; inter barbaros vini: z habēdi cupiditatez a se amoneret. Hic vero domo delitias simul ac magnificos apparatus pellens: z omnibus se cū ciuibus: tum peregrinis integerrimū iudicē z psultozē prestabat. Per ortū aut non ad voluptates ac delitias: nō ad questus: sed ad deoz immortalium cultū: z ad ipsoꝝ naturā q̄tum ratione poterat cognoscendā: semetipso vtēs magnuz adeo nomen adeptus est: vt Tacius ex vnica filia Tacia generū sibi fecerit. Neq; is eo connubio elatus migravit ad socerum: sed patrē seniozem fouens in sabinis māsit: qui etiā deserens vrbis psilia in agris frequētius morabat: solusq; libenter peragrabat: z in deoz lucis z desertis locis vitā degebat. Anno igitur quadagesimo etatis sue cū legati venissent p eo rege assumēdo: Numaq; nō acquiescente ac dicēte q̄ omnis vite humane mutatio sit periculosa: tandē instantib^o legatis ne populus iterū in seditionē veniret regnuz suscepit. Et imperio assumpto elatum: asperūq; populū ad pacem ac religionē traduxit. Cōfestimq; pbi buit Romanos imaginē dei existimare: aut hominis speciem: aut animalis habere formā. Unde nec fuit apud eos picta neq; ficta dei species: ac si nefas esset deterioribus meliora assimilare: cū neq; aliter q̄ intelligentia percipi deus possit. Mutauit mensum ordines: z Martiū q̄ primus erat tertiū posuit: incipiēs a Ianuario: q̄ vndecimus. Duodecimus vero Februarius erat: z cū annus p̄tineret dies trecetos z sexaginta: Instituit vt trecetos ac sexagintaquinq; haberet. Multi sunt q̄ Ianuariū ac Februariū a Numa additos dicāt: cū ante decē tantū essent menses. Quidiū: Sed numa nec ianuz nec auitas p̄terit umbras.

Ezechias

De sensibus antiquis preposuitque duos. Huius temporibus: neque bellum: neque seditio: neque tumultus in reipublica fuisse traditur: sed neque aduersus eum: velle inimicitie vel inuidia: seu ob regnandi cupiditate: insidie viroque spiratio. Obijt autem non longe octogenario leui deficiente morbo. Cuius glorie regum posterorum calamitates illustriorem fecere. Nam cum quinque post illum regnauerint: postremo ex imperio decidens in exilio consenuit: e reliquis vero quattuor: nemo naturali morte defunctus est.

Assyriorum regni finis.

Assaradon iunior filiorum Senacherib tempore hac patre in templo obruncato: pro eo regnum accepit. Qui suscepto regno colonias in Samariam deduxit: Cuius tempore Berodach caldeorum rex ab assyriorum monarchia penitus defecit. Quod obrem assyriorum regnum ita debilitatum est: ut de eo deinceps nullum omnino extet monumentum.

4486 713

Caldeorum regni principium.

Berodach igitur Caldeum pro hoc tempore in Babylone regnasse constat. verum quantum regnauerit: necdum oportet est. Qui et ab assyriis deficiens caldeorum regnum sibi constituit. Sic etiam medorum rex fecerat. Hic est ille Berodach: qui Ezechie egrotanti legatos cum muneribus misit: ut patet quarto Regum c. 20.

Caldea enim (ut iam semel dictum est) est Asia regio: Arabia terminata longe plana: et fontium maxime indiga: in qua Babylonia magna fuit. Ex hac regione Sagarum populi exierunt: qui etate nostra cum liberis et vxoribus Europam omnem peruagantur. Et cum fures subtilissimi sint in oppidis permanere: nisi tantum tres dies permittunt. Hos Veneti ab omni suo excluserunt regno: tum propter furta: tum etiam propter explorationem: qua suspecti habentur. Nos ipsorum quedam sciscitanti fuimus: qua ex patria essent. Qui respondit se caldeum cum omnibus esse: linguaque caldea eos uti semper consueuisse.

Thobias iudeus ex tribu et ciuitate Neptalim vir mitissimi ingenij: mire suauitatis: et gratie ois prestans: in captiuitatem superioribus diebus a Salmanasar assyriorum rege paruulus abductus hac ipsa tempore: pietate et religione insignis habitus est. Qui cum aliquando apud Nininem constitutus preceptorum patrum suorum memor: egrotos persepe viseret: eosque ad patientiam hortaretur: et elemosynas proberet indigentibus: desperatosque consolaret: errantes ad viam veritatis: et legis predicacionibus: et admonicionibus deduceret: cecitatis plaga retatus est. et eam ob plagam et omnem eius substantiam deperdidit: omniumque pauperissimus euasit. Sed paulo post domus cognita hominis patientia Raphael angelum misit: qui ei visum restituit: et substantiam omnem in decuplum multiplicauit: ceterisque iudeis eum omnibus in rebus antulit. Verum eo in statu ad annos centum et duos (ut eius sacratissima continet historia) vixit. Cōfectus denique senectute bona interitum Ninive et instaurationem Hierusalem et templi: christique domini nostri aduentum predictum: quibus exploris spiritum deo reddidit: et in Ninive collachymantibus Thobia filio nepotibusque omnibus sepelitus. Cuius autem historia summa cum voluptate: ac deuotione ab omnibus legi: et audiri consueuit.

Grieci doctrinis excellentes.

Thaletem Milesum e grece sapientibus primum: his temporibus floruisse diuus Augustinus decimo octauo de ciuitate dei. c. 24. affirmat. Hic ex Thesidaram familia patre Examio: et matre Aleobolina natus fuit: qui phenicum nobilissimi a Cadmo et Agenore originem duxerunt: qui post reipublice negocia ad rerum naturam contemplandam (ut Isidorus secundo et bicorum libro: capitulo tertio habet) se transtulit. Et ut Cicero de natura deorum ait: Primus de natura rerum traditur disputasse. Quamuis ut Laertius refert: Nullum ingenij sui reliquerit monumentum. Calimachus hunc inuentorem fuisse minoris vrsae dicit ac stellas illas norasse qua phenices nauigant. Putant hunc plerique primum astrologie secreta rimatum: solis defectus: conversionesque predictasse. Sunt etiam: qui illum primum dixisse immortales animos affirmet. Hic

Ezechias

ab egyptijs geometrie precepta suscepit. Et Rhodio (sicut diuus refert Hieronymus) ostēdit philosophū ditari posse: si vellet: csi olei penuriā preuidisset. Obijt vero. 73. etatis sue anno: cū Gymnicum certamē spectaret estu ac siti de fatigatus. Cuius hec dicta referuntur: vt Laertius ait: Antiquissimum entium est deus. Ingenitum etenim optimum entium est mundus. nam opus dei est. Maximum entium est locus: omnia namq; capit. Velocissimum entium est intellectus. passim enim currit. Validissimū entium necessitas est. dominat enim cunctis. Prudentissimū entium est tempus: adiuuenit enim omnia.

Solon philosophus e septē sapientibus secundus: patria atbeniensis siue Salaminus (Helio noctiu: vt libro. i. 7. teste) his tēporibus atbenis floruit: quibus etiā leges instituit: quas sicut Valerius li. de ingratis dicit: Si atbenienses perpetuo seruare voluissent sempiternum habituri fuissent imperiū. Constat autem Laertio teste: leges et cōciones scripsisse: et in seipsum monita elegia: q; cum hominū omnium ac oraculi iudicio sapientissimus haberetur: vno euz indulsisse scribit Valerius. Plato de Solone in Thimeo: et Aristoteles in secūdo politicoz multa scripsere. Obijt autem in Cypzo octogesimo etatis sue anno: cum mandasset suis: vt Salaminā ossa sua transferrent: atq; in cinerem dissoluta p; prouinciam disseminarent. Sed non est obtemperatum eius iussis. Porro sepulchro ipsius Epigramma tale inscriptuz fuit: Que dudū rabidas medoz propulit iras. Legiferū solona pulchra tenet salamis. Ex sententijs eius plurimis hāc solam hic habeamus: facietatē ex diuitijs nasci: Ex facietate contumelias gignit: Que non posuisti non tollas. Mentiri noli.

Chilon philosophus lacedemonius tertius e septem grece sapientibus per hec ipsa tempora (Aug. teste) apud atbenienses in precio fuit. Qui ob eius profundissimam sapientiam inter ceteros breuiloquus dictus fuit. Unde et Aristagoras hūc dicendi morem chilonium vocat. Scripsit multa in ducētis carminib; vt Laertius habet notabilia: quozum hec precipua fuit sententia. Biscere bene primo sibi pcesse: indeq; domui sue: atq; i aduersis ire dominari. vixit. 56. annis. Cūq; defunctus esset: iuxta sepulchrum eius erecta est statua. Defunctuz autem asserunt nimia letitia filium deosculans: qui in olympico certamine fuerat coronatus.

Pittacus Mytilenus philosophus quartus e septem grece sapientibus: his etiā temporibus nō doctrina solum: sed etiam in re militari prestatissimus ē habit; quippe et patrie sue imperiū decez annis prestatissime tenuit: quam cum optimis institutis: legibusq; constituisset: sponte seipsum magistratu abdicauit: cuius hec notanda fuit sententia. Magistratus virum declarat. Scripsit hic de moribus et policia sexcentos versus. Multa quoq; prosa. Vixit vsq; ad Cresi lydorū regis tempora: ad quem eius extat epistola septuaginta annis.

Biantem priencum philosophum e septem grece sapientib; quintuz cum superioribus floruisse constat: qui ob regiam eius presentiam: et ciuium suozum precipuam beniuolentiam (vt Laertius inquit) maximo in precio ab eisdem habitus est: eos enim periculis aduersis tutatus ē. Multa quoq; duobus in milibus uersuum ytilia conscripsit. Cuius inter cetera memoratu digna hec singularis fuit sententia. Vitam sic mensurandam esse: quasi homines breui: et multo tempore victuri sint. Hic aliquādo ex aduocatione fessus caput in nepotis filie gremio declinasset: pre senectute expirauit. Qui mortuo prienienses ei templum dedicauerunt: de eo multa Laertius et Valerius scripsere.

Leobolus Lindus e septem grece sapientibus philosophus sextus: et ipse per idē tēpus insignis fuit: cui natam filiam nomine Leobolinā fuisse ferūt: quam exametrorum enygnatum vatem dixere. Qui et librum de enygnaticis questionibus in tribus versuz milibus exscripsit: ex quibus hec memoranda sententia excerpit. Orore de paribus ducito: ga si ex maiorib; duxeris cognatos habebis dominos. Vixit autem annis septuaginta: cuius preclarissima gesta scripsit Laertius.

Ezechias

Periander corinthius e septē grecie sapiētibus philosophus septimus hac etiam tēpestate (vt Aug^o placet) floruit: quē Aristoteles tyrannum fuisse dixit: et annis quadraginta apud corinthios tyrānidem exercuit: qđ Plato negat: s; alius philosophus; aliū tyrannum fuisse dixit. **H**ic in duobus milibus vsuum vtilia documēta perscripsit. **E**x cuius sentētis hāc p̄cipuā elicuimus. Prosperās modestus esto. **I**nfortunatus vero prudēs; amicis felicibus et infelicibus idem sis. **O**bijt autem octogenarius: vt **L**aertius habet.

Manases **E**zechie regis optimi filius sextusdecimus regū **J**uda. 35° 4° regni **D**avid anno decimaseptima olympiad: duodecimoq; etatis sue anno regnare cepit: et regnavit in **H**ierusalē annis. 55. **V**ir quidē omnino patri dissimilis: q nullū facinoris genus in vita p̄termisit. **N**ā suscepto regno templū p̄phanavit: sacerdotiū sustulit: p̄fudit ordinem: temeravit regnū: corrupit quicquid erat religionis: qđ legis: qđ vite: qđ morū: qđ fidei: qđ patrie: et maiorū discipline perdidit: et p̄fudit. **A**bominationes enī pessimas fecit in **J**uda: et quidē maiores q̄ ante euz amorei fecerūt: et vniuersum iuda suo exemplo hortatu: erroreq; in immūditijs amoreorū: gentiūq; omniū peccare fecit. **A**dultos et iudeorū nobiles proscripsit: multos interfecit: et magnis supplicijs sacerdotes et **I**saias prophetā trucidavit: ac sic et ipse homo omniū scelestissimus cū nil domi: forisue strenue gessisset: et omnia auaritia expilaret: diuināq; vltionem expertus ē. **N**ā vt secundi libri paralipomenon p̄tinet historia. c. 35° dominus exercitū **A**ssyriorū superinduxit ei: et captū pedibus: manibusq; catbenis vinctū duxerunt in **B**abylonem: ibiq; tormētis affectus: et penitētia ductus domini deū patrū suorum humili prece deprecās exauditus ē: et misericordia super euz motus reduxit in **H**ierusalē. **Q**uāobzē cognouit dominū eē deum: et ad cōfirmandā patrū legē ceremonialiq; statim se totū p̄uertit: et errata queq; emēdauit. **A**ras **B**aal erectas euertit: et idola p̄strauit: necnō et oblationes ac pacifica obtulit. **T**andē vbi ea que ad sui sceleris emēdā peregisset: sexagesimo septimo vite sue anno dormiuit cum patribus suis: et sepultus est: vt quartus **R**egum liber. c. 35° habet in ortis suis.

Manases
4487 712

Trachus ethyops egyptiorum rex: **S**ebicho rege interfecto p^o regni **M**anase anno **E**gyptijs regnare cepit: et regnavit annis. 20.

Deiocles quintus medorum rex quarto **M**anase regni anno **M**edis regnare cepit: et regnavit annis. 54. **H**ic vt **A**ppolodoros adriamitinus historicus tradit **E**batbanam ciuitatem potentissimam medorum regni caput in montibus condidit: quam postea **A**rpharath rex: ut habetur **J**uditb primo turribus mēnibusq; ac cellissimis extruxit portis.

4490 709

Siginus quintus lydorū rex duodecimo regni **M**anase anno: **L**andaule predecessore (vt diximus) interfecto: regina vxore ducta loco **L**andaulis regnare cepit: et regnavit annis. 35.

4459 700

Merres ethyops **E**gypti rex. 21° regni **M**anase anno: i **D**ynastia. 25 post **T**rachum regnum suscepit: et regnavit .iij. annis.

Argens quintus **M**acedonum rex: vigesimo octauo regni **M**anase anno **M**acedonibus regnare cepit: et regnavit annis. 38.

4515 684

Stephinatis post **M**errem **E**gyptijs regnavit annis. 7.

Tullus hostilius tertius **R**omanorum rex: trigesimo nono regni **M**anase anno: et tertio. 27. **O**lympiadis anno post **A**umam regem romanis regnare cepit et regnavit annis. 31. **H**uius cunabula (vt **E**utropius scribit) agreste tugurium cepit: eiusq; adolescentia in pecoribus pascendis occupata fuit. validior deinde etas **R**omanum rexit populum: et primus **R**omanorum regum purpura et fascibus vsus est: ac urbem adiecto **C**elio monte ampliavit. **V**enīq; post longā pacem in albanos bella tulit: quos tam metu q̄ pudore deuictos: prostratosq; in urbem admisit: et illorum urbem euertit preter templa: a quibus iussu regis tēperatum est. **U**nq; adiectione **A**lbanī populi **R**omana res non parum aucta fuisset **T**ullus **S**abinis nouum bellum indixit: et prouocatos fudit: fugauitq;

4525 673

Danases

Tandem cū vno ⁊ xxx. annis cum magna belli gloria regnasset: euz tota domo sua ictu fulminis conflagrauit.

Ardas sextus lydorū rex. 49° regni **Danase** anno post **Sigium** lydis regnare cepit: ⁊ regnauit annis. 57.

Nicomedia **Asie** vrbs per hoc tempus (Eusebio teste) a **Nicomede** **Bythinie** rege in **Bythinia** prouincia condita fuit: in qua **Dioclitiani** tempore seuissima christianoꝝ persecutio fuit: ⁊ in qua magnus ⁊ diuus **Constantinus** postea diem suum clausit extremum.

Calcedon similiter **Asie** vrbs hac eadem tempestate in ea **Bythinie** prouincia ex opposito **Constantinopolis** in ore pontici maris a megarensibus condita p̄hibetur: vbi ⁊ martiani principis temporibus magna illa **Synodus** celebrata fuit. Cui ⁊ inter ceteras **Synodos** ecclesia romana precipuū defert honore: vt **Gratianus** contestatus est di. is. capitulo canonēs sanctorū. § quarta synod^o.

Constantino
polis condino.

659 430

Bizantium vrbs: que ⁊ **Constantinopolis** a **Constantino** magno cognominata per id tempus (vt Eusebio placet) in grecia ex opposito calcidonensis agri loco quidem optimo a pausanias **Spartanoꝝ** rege conditionis sue initium sumpsit. Namq; postmodum cum parua admodū esset **Constantinus** magnus (Roma relicta) structis menibus fortissimis: cellisq; turribus a se **Constantinopolim** nominauit: quam eius successores plurimis tum publicis edibus: tum ciuium palatijs superbissimis exornare curarunt: adeo vt exteri eo veniētes vrbs splendorem admirati: nō tam mortalium: q̄ celestium eam domicilium dixerunt. Erat enim ibi preter cetera magnificentissima sancte **Sophie** tēplū (Justiniani opus) toto orbe memorabile. Erant preterea vndecim porte vrbs dignitatem preferentes: videlicet aurea pagea. **Sacti Romani**: carchasæ: regia: caligaria: xylina: bacinagona: pbara: theodosia. ⁊ sylaca: quas propter eius pulchritudinis splendorem prisca nouam **Romam** appellauerunt: q̄ patriarchali sede ac imperiali throno a **Constantino** redimita fuerit. Hec profecto (vt ita dixerim) totius orientis columen: ⁊ vnicum grecie sapientie domicilium erat: vbi tria magna consilia (Gratiano teste) celebrata sunt: videlicet sub **Theodosio** seniore: sub **Agathone** papa: ⁊ sub **Justiniano** principe: vt in canone patet. is. di. c. **Sexta** synodus. Nam certe turci diu exosam habuerunt: ⁊ anno salutis nostre .ic. 93. **Belzetus** turcorū princeps cum ingenti turcorū manu obsedit: ac cepit: ibiq; capto imperatore eum pro vili mancipio habuit. Et galli cum **Venetis** nōnunq; per quinquagintaquinque annos expulsis imperatoribus eā possederunt. Postmodum paleologoꝝ clarissima familia genuerunt ope (vt etiam suis locis dicemus) a gallis ademit. Nouissime vero prob dolo anno domini nostri **Iesu christi**. 1455. **Mahumetus** otomanus turcorū princeps eā cepit: ac dō tali tātaq; vrbe: q̄ toti orienti leges dabat triūphauit: eiusq; sacra tēpla spurcitie mahumetee dedicauit. Innumerabiles at ex hac celeberria vrbe in omni sciētia ac v̄tute clarissimi exiere viri: inter quos vt ex multis paucos recenseā: floruerunt: **Ioannes** cognomento: **Arisosthomus** eius vrbs episcopus: vir plane doctrina: ⁊ virtute singularis: qui multa ad communem fidelium vtilitatem edidit. **Atricus** episcopus: cuius inter cetera ad reginas archadij filias extat liber dō virginitate. **Senadius** eiusdem vrbs episcopus: vir lingua nitidus. **Ioannes** **Cassianus** diaconus: qui precipuos cōfecit libros. Nouissimus omnium **Emanuel** **Chrisoloras** philosophus ⁊ orator eminentissimus fuit: qui literas grecas in **Italiam** rettulit: que iam per septingentos annos apd̄ nostros non fuerunt in vsu. Ex quo multi euasere clarissimi: de quibus locis suis accurate dicemus.

Virī disciplinis excellentes.

664 435

Archiloch^o poeta lacedemoni^o tēpeltate hac (pro **Comelis** nepotis sententia) floruit: in quo summa vis elocutionis fuit. teste **Quintiliano**. li. io. de arte oratoria: tum breues vibrantesq; sententię: plurimum sanguinis ac neruorum. Hic

Danales

Iambicum metrum in soceri sui vindictam adinuenit: dicente Horatio in poetria. Archilochum proprio rabies armauit iambo. Hunc focci cepere pedem: grandaeq; corburni. Et ppter impudicam lectionem a Lacedemonijs in exiliu missus est: dicente Ouidio i Ibin.

Utq; repertori nocuit pugnantis iambin. Sic fit in exilium lingua proterua tuum. Tandem interfectus fuit. Aristodemus musicus his tpbis (teste Eusebio) clarus fuit. Vir fm Seliuz in 4. noc. at. litteraz vetez diligentissimus. Qui teste Cicerone aiam nil aliud q Harmoniam esse dixit.

Alceus poeta lyricus p hec et tpa fm Eusebiu fuit i precio. Hic pzia Aditylemus fuit dicte Sappho. Nec plus Alceus sors patrieq; lyreeq; Laudis hz quis grandius ille sonet. Et Horatius i 2. carminuz: z te sonate pleni aureo Alcee plectro: de quo et meminuit Herodotus li. quinto historiarum.

Alcidam orator: p hoc quoq; tps vt Ciceroni i primo Tusculanaz placet: fuit. Hic mortis laudatione pulcherrime scripsit.

Lesches poeta lesbis his tpbis clarus fuit: q primum Iliada fecit. Antimenes Adityleneus poeta Alcei poete frater: z ipse cum fratre floruit: quem Babylonioz socium Alceus fuisse dixit: z magnu certame peregisse: eoz qz magnis laboribus eripuisse viro pugnacissimo: z (vt iquit) regum luctatore perempto.

Aicepsas medicus magiceq; artis peritus: z ipse hoc tpe floruit. Cui multa medicinalia habentur scripta.

HANON Danae filius decimusseptimus regum Iuda. 419. regni Dauid: anno z tertio trigesimo Olympiadis anno post Danaen patrem etatis sue vigesimo secundo regnare cepit: z regnavit i hierusalem ante fm Eusebiu z interpretes duodecim. Scdm vero hebreos duob' m. Hic Danae p'is vestigia secutus pbris oibus paminatus fuit: z omne malu (vt sacra quarti libri regum z secudi Paralipomenon hz historia) fecit i p'spectu domini sicut a principio pater eius z in omnem eius viam ambulavit: idolis seruiuit: eisq; hostias imolavit. Das ob res (vt crediderim) fraude suoz militum z seruoꝝ circumventus in domo sua tandem occiditur: sed paulopost popul' in furorem concitatus de reis vltionem sumpsit. Eius vero gesta prima z nouissima habent. 4. v. c. 21. z 2. Paralipomeno. 33.

4542 677 Amon

Phozores sextus Dedoz rex: tertio regni Amon anno Dedis regnare cepit: z regnavit annis. 24.

IOSIAS Amon regis filius decimus octauus regu Iuda. 431. regni Dauid. i tertio trigesimalo Olympiadis anno regnare cepit: z regnavit i hierusalé annis. 32. Hic octavo etatis anno regnu adept' tante virtutis z sanctitatis fuit vt omnibus ante eum regibus z claris viris tato excellere visus e' quato vel syderibus ceteris sol. vel mare fluminibus cunctis. Quippe duodecimo etatis sue anno (vt Iosephus scribit) no ludis: no iocis: aut voluptatib' intentus vt superiores reges adolecentes facere cosueuerunt: sed doctrinam: pietatem: iustitiam: z beate viuendi norma ex lectione legis Moyse: z exemplo bonoz regum sumens omnia superiorum regu mala opera veluti iam senior emendauit. Octavo siquidē regni sui ano (vt sacra quarti libri regu z secudi Paralipomeno hz historia) omnes iudeoz ciuitates multis errorib' labefactatas ab idoloru cultu ita purgavit vt nullu idolatrie vestigium i toto supereset regno. Amuerlas insuper domos scrutari fecit: ne qd latenter remaneret. Sed z serpentem ereum a Moyse factum cui populus idolorum superstitione ductus imolabat: comminuit. Atq; in vnaquaq; causa iustitiam semper coluit tanq anime sue medicina. Et adeo oib' alijs in reb' fulges extitit: vt cum eo iudeoz glia fere orta simul z extincta visa fuerit. Na (teste Iosepho) erat modest'

4554 641 Josias

Josias

prudens: gravis: continens: clemens: diuine legis scientissimus: manu fortis & animo maximo. Qui adeo religionis amator ac legis emulatoz fuit vt omnia sacerdotum falsozq; prophetarum ossa ab excelsorum sepulchris erui & exuri mandauerit. Celebrauit quoq; ita pasce maxinum vt a diebus iudicium tale in hierusalem non sit factitatus. Inde de eo Iesus filius Syrach laudando sic ptulit dicens. Memoria Josie i cōpositione odoris est facta: z opus pigmenta ris in omnium ore quasi mel indulcoratū: z velut musica in conuivio vini. Ipse diuinitus in penitentiam populi sui directus fuit: z cunctas impietatis abomi nationes abstulit. Preter Dauid (inquit) z Ezechiam z Josiam omnes reges Iude peccatum commiserunt. Certe reliqui reges Iuda legem altissimi reliq; runt: z dei timorem contempserunt: suamq; regnum alijs dederunt: z gloriam suam aliene genti: hec ille. Hic deniq; optimus rex nullo religionis: pietatis: hu manitatis: benignitatis exemplo pretermisso cum rege Egypti in campo Da gedon congressus a sagittarijs occisus est: z in hierusalem relatus collachrymā tibus omnibus: suamq; vicem dolentibus in Danseolo patrū suoz sepultus est. Hieremias vero propheta ciuitatis vicem potius q̄ optimi regis mortē do lens Trenos lamentabiles super eum scripsit dicens. Quomodo sedet sola ciui tas plena populo zc. Quibus lamentationibus postea cantores z cantatrices in exequijs mortuoz vt̄ psueuerūt. Tres at filios post se reliquit: quoz primus Eliachim qui z Jeconias secundus Achaz qui z Selum: terti⁹ Bathaman qui z Sedechias. Hec ex quarto regum c. 22. z. 23. z secundo Paralipomenon c. 34. z. 35.

643 4557

Anchus Martius Nume ex filia nepos quartus Romanoz rex: quarto Josie regni anno regnare cepit z regnauit 25. annis. Sane defuncto Tullo romanorum res ad iterregnū redijt: quod tempus huic applicamus. Hic nulli superiorū re gum belli pacisq; artibus ac gloria inferior fuit. Qui Auentinum montem Ja niculūq; vrbi addidit: pontem Tyberi adiecit. Carcerem primo ad terrore cre scantis audacie i media vrbe loco publico pstruxit. Politorū Latinoz urbē vi cepit: diripuitq; ac omnem eius populum in Romanam ciuitatez iduxit. Osti am urbem sextodecimo ab vrbe militario supra mare pdidit. Ubi z beata moni ca diui Augustini mater vita discessit. Tandem morbo correptus vitaz cū mor te mutauit.

Minie
uerfio

630 4569

Asaces sine Ericares Adedorū septimus rex: quinto decimo regni Josie anno Adedis regnare cepit z regnauit annis 32. Vir sane bello z pace clarissimus. Qui z Minuem maximam subuertit ciuitatem in tra verbum Naū z Thobie pphetaz: vt p; Thobie. 14. ac sic Assyriorū regnū penitus cessauit.

Belchias maximus hebreozum pontifex: per hoc ipsum tempus vt sacra quarti regum libri habet historia apud hierusalem in precio fuit. Hic patrem habuit Selum qui fuit Sadoch: qui fuit Azarie: qui fuit Joiade: qui fuit alterius Ja charie: qui fuit Achimaas filij Sadoch summi pontificis tempore Salomo nis regis.

Phalaris Agrigētī tyrāms: orator: ac declamator: ornatissim⁹ hac tempestate (vt Eusebio placet) fuit. Cui Perillus eris ingeniosus opifer amicissimus fuit qui ex Athenis ad eū Agrigentum veniens: vt eidem placeret: ex ere taurū ar tificiosum fabricauit in eius latere ianuam ponens: vt iclusus re⁹ subiectis igni bus torqueretur: z sonus vocis hominis exclamantis: non gemitus sed bouis mugitus videretur. Pro quo inuento cum munus ab eodem qui nonis tormen tis delectabatur postulasset iussit illum intercludi z suppositis ignibus exust⁹ primus artificis sui verum prebuit experimentum. Dicente Quidio primo de arte amandi. Et Phalaris tauro violenti membra Perilli. Torruit infelix: im buit auctor opus. Et postea sequitur. Nec enim lex equio: vlla est. Necis artifices arte perire sua. Hec ipse Phalaris Atheniensibus de se pro illo pque stis rescripsit. Alij autem eum ante urbem conditam sexagintaquattuor annis fuisse dicunt.

Jofias

Ostiam maritimam urbem inter mare et Tyberim: his temporibus Anchus Marcius Romāoz rex in latio pdidit: eo. s. loco: vbi Eneas (ē Troia profugus) primū castra constituit. Que cum ppter limum quem Tyberis pgregabat diu impozruosa fuisset. Claudius imperator eidem portū maxima impensa struxit: vbi d̄ inde Aurelianus Augustus propter portus pmoderatē forum nominis sui publicum pstituit: et ingentia edificia erexit: que cū postmodum a sarracenis funditus fuisset euersa Leo quartus pontifex instauratam coelis repleuit. Et quicquid edificiorum veterē in ea fuerat preter quandam turrim deletum est. Nam multoz sanctorū religis illustratur: que diue etiam monice m̄is sancti Augustini: vsq; ad Martini quinti tempora sepulchrum fuit.

Sadyates Ardios filius Nigis regis septimus Lydoz rex. 19. regni Jofie anno Lydis regnare cepit et regnavit annis. 15. De quo Herodotus in primo his. meminit: qui et filium Alyatem nomine genuit: eidem in regno postea successorem.

4573 616

Tarquini⁹ priscus quintus romanoz rex. 27. regni Jofie āno post Anchū Martium regnare cepit et regnavit ānis. 37. Hic Demarathum Corinthium habuit p̄em a quo Lucumon primo vocatus fuit: sed imperio suscepto mutatum ē nomen: et Le. Tarquinius dictus est. Qui non minus regni sui firmandi q̄ augende reip. memor centum p̄es primo elegit: quos senatores vocavit. Summa quoq; regno Apiolas oppidum latinozū vi cepit: Ludos Romanis p̄festim instituit: urbem muris ampliauit. Capitolium erexit: Sabinos rebellantes vicit: Volatiamq; eis ademit: bello in Sabinos perfecto domuit omne nomen latinum. Cloacas in urbe fecit. Nam prius cum patre suo Tusciam omnē magnis insigniuit ornamentis: et inde triumphalia ornamenta insigniq; consularia: et simplr magistratuum decora in Romanam transfudit urbem. Accion et virgas secures: tubas: sacrorū ritus et musicam qua Romani postmodum ad bellicas artes utebantur ex Tarquinij⁹ Tuscis Romam detulit. Qui post multa strenue gesta ab Anchi filijs interfectus fuit.

4581 618

Virī doctrinis excellentes.

Therocydes Syrus philosophus egregius Pittaci auditor: tempestate hac ingenio singulari predictus agnoscitur: qui primus apud Grecos de natura et dijs scripsit. Primus etiam Ticerone teste in li. Tuscul. questionū aiōs hominum sempiternos esse asseruit. Quin (et teste Laertio) multa predixit que mirabilia videbant. Hic etiam Plinio teste. li. 12. psam orationem prim⁹ pdidit. Fuit pretere Pythagore preceptor: et lras multas Taleti philosopho scripsit: et ab eo multas suscepit.

Symonides grecus poeta his temporibus vt Eusebio placet: clarus fuit: q octo gesimum annum habens multa composuit et docuit carmina: et ea in etate gloriabatur in hec descendisse certamina. Hic aliquando interrogatus: quid iter homines facile consenscat: ait. Beneficium. Huius etiam multe fuerunt sententie: quarum vna hec est. Fortuna innocentem sepe deserit: spes autem bona nunq̄.

Stesicorus poeta lyricus exim⁹ p hoc ipm tps floruit. De quo Quintilian⁹ decimo de insti. ora. memit. et Horatius i. 4. carminū. Ceceq; et alcei minaces: Stesichorizq; graues camene.

Sappho erērea diuini ingenij poetrix per hec tempora claruit: et plectrum prima inuenit. Hec viro ditissimo nupsit: ex quo Sydan filium suscepit. habuit quoq; discipulas: Anagoram: Milefiam: Longyllam: Collophontiam: Eurthesam: et Salaminam: quas etiam Lyricos quosdam edocuit versus. Scripsit quoq; modulos ilyricos: Epigrāmata: Elegiam: Jambos et Adonades. Fuit hec quoq; vates nobilissima.

Arion Methyne⁹ Cythared⁹ optius et i lesbo isula claruit. Cui⁹ historia Herodot⁹: Plini⁹. li. 9. nāl. hist. et Seli⁹. i. 6. noc. at. late retulerit: s breuiter a nobis cōprehēsa talis fuit. Hic arte sua multas diuitias i italia et sicilia cōgregauerat: et

Sedechias

Corinthū nauigās in mari precipitari coact^o est. Sza Delphyno pisce except^o in Laconiam ante nautas ipsos deportatus Corinthum adiit: vbi re sua cognita: et illis supplicio traditis oia bona sua recuperauit.

Olda prophetissa Solum sumi sacerdotis vxor: Belchieq; maximū hebreorum pontificis mater: his temporibus Josie regi vaticinando multa pdicit: preserti hierusalem euerfionem: et populi captiuitatem: vt patet. 4. regum. 22.

Sophonia propheta: nonus duodecim prophetarum Chusi filius: filij Godolie (qui fuit Amasie: qui et Ezechie per hoc ip; temp^o prophetauit: et librum nominis sui titulo prenotatum composuit: i quo tanq; speculator et archanozum dei cognito: iminentem duabus tribubus prenūciat captiuitatem: vbi idicij lulum habitatoribus pile: q; pticuit omnis populus Chanaā: disperierūt vniuerfi qui inuoluti erant argento.

Hieremias pphā Amathites (qui fuerat viculus nō longe ab hierosolimis distans) sacerdos ex sacerdotibus natus: et in matris vtero sanctificatus: his temporibus adhuc puer vaticinari exorsus est. et deinde captiuitatem vrbis hierusalem: totiusq; iudee nō solum spiritu: sed etiam oculis carnis ituitus et expert^o est. Unde et in Iuda tantum et in Benjamin pphāuit: et ciuitatis sue ruinas q; druplici planxit alphabeto: quod diuus Hieronymus et Isidorus i sexto Ethimense metri versibusq; reddiderunt. hic post captam et euerfam ciuitatem a populo in Egyptū violenter tractus: a populo suo apud Taphnas lapidibus obrutus occubuit: eoq; in loco sepultus: vbi dudū Pharaos rex habitauerat. Et quā oratione sua serpentes ab eodē loco fugauerat: Egyptiosq; a tactu aspidū liberos fecit: magna eum ibi religione Egyptij venerantur. Et eius festū prima die maij excolitur.

Baruch autem Hieremie pphete notarius eloquentissimus: et celeberrimus vates: ppheticum librum sui nominis titulo prenotatum edidit: in quo post ciuitatis ruinas et calamitates a Hieremia pphātas solationem eidem de reditu a captiuitate prenūciat. Eius tamen liber apud hebreos nec habetur nec legitur. Sed diuus Hieronymus de greco in latinum iuxta vulgatam editionem translulit.

Nabuchodonosor Caldeor rex: cui res geste magni cognomē dedere p hoc ipm ipm apud Babylonē regnare cepit. sed nec quātū regnauerit: p̄pertū hēm^o. Qui suscepto regno multa cū finitimis bella sumā virtute gessit: et cū Egyptijs p̄spere dimicauit: et Necho regē Egypti ac Psameticum (vt quartus liber regum habet) eius filium regni successorem ad extremū deuicit. Iudeā deinde et Syriam durissimo iugo sibi subiugauit. Joachin iudeorum regem bis victum vna cum matre et omni familia cunctisq; principibus et alijs cōplurimis qui sese tradiderant: et uasis domini cathenis uinctum i Babylonem transtulit. Et Sedechiam patrum suum suo loco suffecit. Qui cum iusturandum transgressus fuisset: et tributum p̄missum denegasset: ad eum cum igenti exercitu ueniens diu obsedit: et fame coactum: in deditiōem compulit ciues: ipsumq; in conspectu suo aduectū excecari fecit: uniuersamq; familiam trucidari: et multos in Babylonem traxit in seruos: et totam vrbez euerit: ac templum icendit. Sed et Assyriorum regnum a Medis destructum obtinuit: propter quod factus est omnium Monarcha. Sed cum sui ipsius opinione nimium se extulisset: domin^o euz insania circumuenit: et septem annos fenum vt bos comedit: sicut habetur Danielis quarto. Post annos septem (vt sacra Danielis habet historia) Nabuchodonosor oculos eleuans: sensus ei redditus fuit: et altissimo benedicens gratias egit. q; potestas eius sit eterna: eiusq; regnum in generatione et generationem: et cuncta regna terre apud eum in nihilum reputata sint. Unde regnum eius restitutum est: et amplior gloria addita est: propter quod idem Nabuchodonosor dixit. Ego laudo et magnifico ac glorifico regem celi: quia omnia opera eius vera: et vte eius iudicia sunt: et insuperbia gradientes humiliare potest: Danielis. 4.

Joachas

Ioachas secundus Josie filius decimus nonus regum Juda. 453° regni David: et quadragesimo prime Olympiadis anno regnare cepit: et regnavit in hierusalem mensibus tribus. Hunc populus seniore Josie filio spreto post patris mortem anno etatis sue vigesimotertio regem constituit. Sed quoniam (ut sacra eius habet historia) in vijs patris non ambulavit. Nechao egypti rex eum centum talentis argenti: et talento auri mulctatum in egyptum vincitum perduxit et Beliachim eius fratrem regem suffecit: ut p. 4° v. ultimo. Et secundo Paralypomenon filii ultimo.

4586 613

Joachim

Joachim Josie filius qui alio nomine Beliachim appellatur vigesim^o regum Juda eodem anno loco fratris a Pharaone Nechao suffectus regnavit in hierusalem vndecim annis. Vir quidem flagitiosus: Infidus: et Idolatra. De quo hoc in loco nescio quid dicere ausum: ut tantus pater: tot flagitiosos genuerit filios qui non homines certe nominari: sed teterrima monstra merito possunt: quos etiam perferbere piget. Hic principatu inuito in omnem idolorum turpitudinem prolapsus: Ariam etiam sacerdotem obiurgantem interfecit: et templi ministros pepulit ac fugavit: omniaque avaritia expilavit: propter quod et iusto dei iudicio Nabuchodonosor (ut Josephus libro decimo h3) ascendit in hierusalem et eum cepit: sed tamen confectum sub tributis pactione in regnum restituit. Tertio autem exacto anno rursus Joachi contra eum rebellavit. Robem Nabuchodonosor sub specie federis hierusalem intravit: et regem (rupto federe) captivavit ac interfecit. Cadaver vero eius ignominiose extra muros (iuxta verbum Hieremie prophete. c. 2° p. 13) mandavit. Et Jeconiam prioris interfecti filium pro eo regem constituit.

Joachim cognomēto Jeconias predicti Joachim filius vigesimus primus regum Juda. 474° regni David: tertio. s. quadragesime quarte Olympiadis anno regnare cepit: et regnavit in hierusalem mensibus tribus: et diebus decem. Hic autem Joachim superioris Joachim filius scribi debet (ut Hierony. ait) cum extrema syllaba chin. pater vero per chim. Et ob hanc causam in evangelio Matthei vna videtur deesse generatio: quia secunda tesseredecas in patrem huius Joachim definit et tertia ab isto incipit. Hic autem voluntate divina tertio mēse regni eius die decima cum octo esset annorum a duobus Nabuchodonosor captus in Babylonem vna cum matre ductus est. Id quippe Hieremas propheta suaserat: ut Joachim ipse cum matre omniq; domo reliquisq; principibus se vltro Nabuchodonosor traderet. Unde et cum illo ad duo milia principum et septem milia artificum. Inter quos etiam Bardocheus Ezechiel et Daniel se dederunt. Mansit autem Joachim iste in carcere apud Chaldeos. 37. annis donec Nabuchodonosor filius defuncto patre levaret eum. Et hec transmigratio Babylonis appellata est. Hic autem (ut Mattheus habet) post transmigrationem a Balthasar rege summo in honore habitus accepta vxore genuit Salathiel qui genuit Jozobabel.

4597 602

Joachim

Alyates Sadyatis regis filius octavus Lydorum rex primo superioris Helia chin anno Lydis regnare cepit: et regnavit annis. 48. Hic ut Herodotus i primo hist. scribit Cresi regis pater fuit.

Europus Philippi regis filius septimus Macedonum rex: quarto regni Helia chin anno Macedonibus regnare cepit: et regnavit annis. 26.

Sedechias Josie filius et predicti Joachim patruus vltimus regum Juda et hierusalem anno ut supra rex et Nabuchodonosor loco superioris in hierusalem constitutus regnavit annis. ii. Huic autem Nabuchodonosor i subiectiois signum nomen permutavit: et tributarium sub iureiurando sibi constituit. Verum cum in omni turpitudine et avaritia et segnitie tam sacerdotum principes: quod ipse et vniuersus populus deum offendisset: et nullum

4598 601

Sede

chias

Sedechias

venie locum sibi reliquisset: e regno turpissime cum omni populo eiectus et interfectus est. Nam nono sui regni anno subornatis egyptiis tributis: et iudeis denegare: et in libertatem se vendicare cepit: propter quod Nabuchodonosor ira percitus maximo coacto exercitu in hierusalem tumultuarie conscendit: et omnes iudeas ac suburbanas tandem urbem decem et octo mensibus durissima fame obsessam in potestatem suam redegit. Regemque cum filiis: ac principibus captis: interfectis ante oculos suos filijs: eidem et oculos erui fecit: et carchenis vinculis in Babylonem perduxit: et universum populum trucidavit: et qui gladium evaserat ad servandum caldeis abductus est. De quibus et mox dicemus. Et sic inde iuxta verbum Salomonis cum populi exosam habuissent disciplinam: et timorem domini non suscepissent: sed universae correctioni domini detraxissent: tandem fructus vite sue comederunt: et suis consilijs saturati sunt.

Basilie urbis anno primo regni Sedechie quadragesima. scilicet quinta olympiade a Diodoro censibus persarum adventu profugis fundamenta (Solino teste) iacta fuerunt. hec urbs clarissima fuit et in Marbonensi provincia in galliarum sinu iuxta Rhodanum fluvium in petroso loco sita: magnitudinis eximie: cui portus subiacet: qui arcem pugnacissimam loco edito habet. In qua olim Apollinis Delphici pulcherrimum templum structum erat. Huius namque urbis cives posteaquam a principio per multa tempora in bellis se exercuerant: pacatis omnibus rebus ad civiles institutiones terraque cultum perverterunt. Quinimo primiores urbis ad eloquentiam et philosophiam artes ita se transtulere ut doctrina grecis comparari potuissent. Ad quam plane urbem plurimi ex nobilioribus romanis adolescentibus perquirendis doctrinis transmittunt. Nam eorum victus frugalis et modestus semper fuerat: propter quod Cesar: eiusque successores romani cum eis de bellis se temperantius habuerunt: et Galli alique nationes videntes eos in tanta pace vivere: ad eorum vivendi normam se contulerunt. Quibusque varios sortita fuisset vel dominos: vel tyrannos put se tempora offerrebat: nunquam tamen aut legem: aut ab alienigenis dispedia prelit: preterquam Catellanus: qui anno salutis nostre in 440. milia instructa classe eam invaserunt: et quoscumque divitias abstulerunt: vacuam omnino reliquere. Cui nec deiceps villas visa est assumere vires. Huic Lazarus quem dominus suscitavit a mortuis primus ab apostolis destinatus fuit episcopus: cuius reliquie nunc usque apud eam magno in honore habite sunt. Fertur quoque diuine Marie Magdalene ipsius Lazari sororis corpus ibi quiescere. Apud hanc multi clarissimi floruerunt viri. Inter quos Saluanus eiusdem ecclesie presbyter divina et humana litteratura admodum instructus. Et Rufinus in divinis scripturis presbyter doctus. Senadius similiter presbyter greca et latina lingua eruditus qui de viris illustribus more domini hieronymi librum edidit. Hic et Corvinus orator insignis et Victorinus rhetor clarissimus qui multa in divinis edidit duxerunt originem.

Astyages Cyaxaris regis filius octavus et ultimus Medorum rex tertio Sedechie regis anno Medis regnare cepit: et regnavit annis 38. Hic Mandana nomine unicam genuit filiam: quam (ut Herodoto in primo historiarum placet) tantum minuisse in somnis vidit: ut totum orbem eius urina replere videretur. Iustus vero noster aliter de somno sentit: quia non mictus sed vitam e filie genitalibus oriri Astyagem vidisse dicit: que totam occupavit provinciam: hanc pater eo somnis portento perterritus ex consilio Ariolorum Cambysi mediocris Persarum viro uxorem dedit: ne paterna maternaque nobilitas animos nascentium nepotum extolleret. Ac ne sic quidem metum deposuit: sed cum natus esset ei primus infans: dedit illum Harpago Archanorum suorum participi: ut illum occideret. Is autem existimans imperium ad filiam aliquando devolvendum: cum Astyagi nulli essent masculi: timuit ipsum occidere: ne aliquando necati infantis penam subiret. Quam ob causam unum ex pastoribus regis puerum dedit: ut ipsum exponeret. Quod audiens pastoris vxor que et eodem tempore filium pepererat: rogavit ut sibi puerum regium alendum perferret. Cuius precibus vir more gerens

Sedechias

redist in siluam: inuenitq; infantem iuxta canē feminam paruulo vbera prebē-
 tem: et a feris auibusq; defendente: et mīa motus pastor puez vxori defert cane
 psequēte. Quē vbi i manū mulier accepit velut ad notā puer allusit: ppter qd
 pprio partu exposito regiū infantē educarunt. At puer adultus cū iter ludētes
 rex delectus esset et ptumaces aliquando cecidisset: delata est regi querela: q a
 seruo ingenui verberarent. Ille accersito puero: et iterrogato cū imutato vultu
 se fecisse vt regem respondisset. Admiratus eius stantia i memoriā somnis re-
 vocat: et cognito qd eēt nepos iratus filiū Harpagi iterfecit: patriq; epulādū tra-
 didit. Quod Harpagus egre ferens dissimulato dolore i tēpus aliud vindictā
 distulit. Nam cum puer (quē Cyz vocauerat) iam adoleuisset: et ipse oēs asya-
 gis exercitum duceret. Harpagus hortatus est Cyz vt arma ptra Astyagē auū
 sumat: seq; ei oēm exercitū dedit: pollicet. Quod vbi Cyrus audiuit: colle-
 ctis persis ptra Astyagē auū ducit exercitū: et Harpagus cū exercitu ad eū cō-
 festim defecit. Astyages autem ptractis vndiq; copijs auxiliaribus i Cyz pro-
 ficiscitur: eumq; superat. Veruz fugientibus persis: matres: comūq; vxores fi-
 unt obuiam: ostendentes nates ac pudēda: dicētesq;. Nūqd i vterum refugere
 uellēt. Qui pudore repressi rursus i prelium redeūt: et Astyagē superant. et ei ca-
 pto nil aliud q regnum abstulit: se magis nepotē q victorē exhibēt. Quē et byr-
 cains prefecit. Et sic medoz regnum defecit. Vbi per ānos ducētos et quinquā-
 gintanouem sub regibus octo regnatum est: quoz nomina et tempora hic epi-
 logamus.

De domum reguz Epilogus.

Arbaces	i an 28	Lardiceas	4 an 13	Cyaxares	7 an 3
Solarinos	2 an 30	Deiocles	5 an 54	Asteages	8 an 38
Dedidus	3 an 40	Phraortes	6 an 24	Hi supputati sunt an-	

Naphres Pharao psameticus regis filius: quarto Sedechie regis āno Egyptis
 regnare cepit: et regnavit annis. 30. Ad hūc capta a Caldeis hiernsalem iudei q
 remanserāt. Interfecto ab ipsis Sodolia regis Caldeoz pfecto: veriti pfugerūt
 tracto secum Hieremia propheta: de quo idez Hieremias meminit.

4503 596

Tri doctrinis excellentes.

Abacuch propheta decimus in numero duodecim prophetarum his temporib⁹
 prophetie spiritu plenus apud iudeam fuit in precio: qui ex precepto domini
 Danieli in Caldea in lacu leonum existenti prandium attulit. Hic libru pphie
 sui nominis titulo prenotatū i iudea edidit. Vbi Chri natiuitatem et passionē
 pphāt dicens. Operuit celos gloria eius: et laudis eius plena est terra. Splen-
 dor eius vt lux erit: cornua in manibus eius. Vbi abscondita est fortitudo eius.
 Propterea diu⁹ Hiero. eū luctatorē fortē et rigidū appellat. Qui mortu⁹ vt san-
 ctus habitus ē. Cuius festū celebram⁹. is. klas Februarij. Corpus autē eius sub
 Archadio principe diuina reuelatione repertum est.

Ezechiel pphā et sacerdos dñi q cū Joachin rege Juda captiu⁹ ductus fuerat i
 Babylonem (Ibidem accepta a Hieremie epistola) tēpestate hac: ijs q cum eo
 captiui fuerant prophāuit penitentibus q ad Hieremie vaticiniuz se vltro ad-
 uersarijs tradidisset: et viderent adhuc urbem hierusalem stare: quā ille casurā
 eē predixerat. Cuius autem prophetie librum a quibusdam sapientibus scriptū
 ferūt. Cuius sermo nec satis disertus: nec admodum rusticus est: sed ex vtroq;
 medio temperatus. Libri tamen principia et finis magnis inuolunt⁹ obscuritari-
 bus. Et vt diuinus refert Hiero. partes ille apud hebreos nō nisi a viris doctissi-
 mis legi permittuntur. Hic tandem a iudice reliquiarum Dan et Gad: quib⁹ p-
 dixerat non regressuros in Hierusalem: apud Babyloniā martyr interfect⁹:
 et in sepulchro Sem et Arphaxath sepultus ē. Cuius quidē celebramus festū
 4° Idus aprilis.

Daniel propheta cū Joachin rege Juda captiuus i Babylone ductus. ex reguz
 familia natus: et apud Nabuchodonosor nutritus nono regni Sedechie anno

Sedechias

(Postquam paruulus in fontem Susānam a morte liberasset) primam Regi Nabuchodonosor visionem in Caldea soluit. Nobrem et ab eodem maximo in precio habi ceptus est: quia eum et decorum forma: et omni sapientia eruditum deprehēderet: et quoniam maxime: quod omnium visionum et somniorum intelligentiam habere videret. Cum enim in conspectu regis staret: omne verbum sapientie et intellectus: quod ab eo rex sciscitatus fuerat decuplum in eo super omnes Ariolos que erant in vniuerso regno inuenit. Hic librum prophetie edidit in decem visiones diuisum quas se vidisse refert. Tres sub Nabuchodonosor. Tres sub filio eius Baltasar. Septimam et octauam sub Bario: et duas vltimas sub Cyro. Liber tamen apud hebreos nec Susane historiam habet: nec hymnum trium puerorum: nec Bel draconisque fabulas: quas diuus Hiero. dispersas in vniuersum collegit. Hunc propterea Hiero. totius mundi philistoricum vocauit: qui lapidem e morte sine manibus percussit: et alia multa descripsit. Nec tamen eius liber inter prophetas apud hebreos computatur: sed inter Agrographa. id est qui sacra descripserunt historiam. Mortuus denique inter sanctos habitus est. Cuius festum celebratur duodecimo kias Augusti.

Pythagoras philosophus natione Samius hac ipsa tempestate toto orbe clarissimus fuit. Qui et a primeuo fuit insignis pulchritudinis et venustissime forme: sed et musice doctus: et eius principia apud grecos primus ad arte perduxit: geometriamque omnem perfecit. In primis autem circa Arithmeticas vacauit: nec etiam medicinam neglexit. Quam et grecis pondera et mensuras inuenit. Mias hominum de corpore in corpus transire opinatus est. Quippe et illius generis philosophorum auctor fuit quod italicum vocant: quod apud Cortbonam Etrurie urbem venit: ibi que italiam legem dedit ac cum discipulis multis clarissimus fuit. Et licet etas illa nullum sibi peperisset equalem: se tamen sapientem appellari veritus est. Tu enim interrogaretur cuius professionis esset. primus se philosophus dixit. id est sapientie amatorem. De cuius morte varie fuerunt sententie: quas si quis cognoscere cupit: legat Laertium qui longo decursu illas explanauit. Huius libri ab Atheniensibus fuerunt cremati. Verum plurime memoratu digne ei attribuantur sententie: quibus vnam duntaxat hic apponimus. Fugienda (inquit) modis omnibus et abscidenda sunt hec omnia. scilicet langor a corpore. Imperitia ab aia. luxuria a ventre. a ciuitate seditio. a domo discordia. et a cunctis rebus imtemperantia.

Anacharsis sciētissimus philosophus patria Scythicus per hoc tempus claruit: Cuius admirandam extitisse sapientiam. Cicero in libro tus. scribit. Qui cum a quodam vituperaretur quod Scythia esset (nemo enim tum ex Scythia sapiens habebatur) respondit. Mihi inquit dedecus patria est: tu vero patrie. Interrogatus quid sit in homine bonum et malum. ait lingua. Fuit hic Anacharsis Cadnidi Scytharum regis filius: a quo et sagitta occisus fuit: eo quod grecorum leges Scythibus iducere tentauerit.

Dison philosophus genere cheneus his temporibus athenis enituit plurimus qui cum patrem tyrannum haberet ut sapientie considerationi liberius vacaret: in deserto apud Lacedemones habitauit: ibique usque ad nonagesimumseptimum vite annus vixit.

Alcimeon philosophus Crotoniatis Pyriti filius et Pythagore auditor per id tempus (ut Eusebio placet) multo ingenio predestinatus agnoscit. Qui primus (ut Laertius habet) de nature ratione scripsit: et aiam dixit immortalē atque istar solis moueri.

Epimenides Cretensis philosophus his temporibus fuit: quod aliquando (ut Laertius refert) dum adhuc iuuenis esset et a prece per deducenda ex ture oue missus foret: meridiano estu ex itinere diuertit: atque in spelunca quinquaginta et septem annis continuo sopore quieuit. Excitatus deinde ouem quesiuit (putabat enim se parum obdormisse) quam non inueniret: in agrum reuersus est. Cum vero agrum in alterius potestatem venisse intelligeret: et cuncta mutata rediit in oppidum ubi a iunioris fratre iam vetulo cognitus: omnem ab illo didicit rei veritatem. Deinde cum philosophie operam dedisset. De Beneficiis scripsit. De ortu diuino in quinque milibus versuum. De diuersis rebus naturalibus in nouem milibus et quingentis versibus

Epimenides
57 annis Atinuo sepon dor
mior

Sedechias

Scriptit etiam (vt Laertius ait) prosa de victorijs & de politia Cretensiu. Pri- mus preterea ferit agros & domos expiaste. Fundauit quoq; templu venerado- ru deoz. & ad Solone philosophu veteranu eplias scripsit. Vixit aut vt Laerti- us testatur annis. 179. h3 alios vero. 294.

Hierosolime euerfio.

Nabuchodonosor Caldeoz rex anno nono mēse sexto regni Sedechie pp insu- radu & tributū ab ipso Sedechia denegatū igert exercitu pparato i iudeā mouet & magnis cladib' cūctas ciuitates afficit: et Hierosolimā obsidet. At Gaphres Pharaō Egyptioz rex: hoc audito p̄festim cū exercitu aduersus eū pficiscitur soluēde hierosolimitane obsidionis cā. Sed Nabuchodonosor omilla obsidio ne eide occurrit: & post multos p̄flic' innumerasq; cedes eū rādez supauit: pp qd filij pphāz & p̄fudo pphē illudētes Hieremie dicebāt. Babylonij ampli' nō reuertēt: sicut tu pphās. S3 cū pphā eadē itez atq; itez affirmaret capt' i lacuz Intuosuz vsq; ad collū p̄iect' ē. Uez eodē āno decimo mense Nabuchodonosor (fuso & fugato Pharaone) Nabuzardan sui exercit' p̄cipē ad obsidēdā hieru salē rursū misit: & firmata statiōe decē & octo mēfib' vrbē adeo grauitē obse- dit vt p̄ualēte fame & mulieres suos natos comederēt: & iudei se & vrbē calde- is ignominiose tradiderit. Qui vrbē igressi capto prius rege cū filijs & interfe- cto) muros & tures euerterūt: tēplū icēderūt: oia vasa tēpli sustulerūt: & totum populū in ore gladij ceciderūt. nō ē miserat' (vt sacra secūdi Paralipomenō cō- tiner bustoria) adolescētē & virginē & senē & decrepitū: s3 oēs cede durissima in- terfecit. Et siqs gladiū euasisset captiu' abduct' & sub corona vēdit' ē. Ac sic re- ge interfecto & tēplo quadagesimosecūdo supra q̄dringēresimū ab ei' extractōe āno icenso: finitū ē iudeoz regnū sub vigintiduob' regib' : regnatumq; ē annis 485. & mensibus sex. Quoz nomina & tempora fuerūt ista: v3.

4608, 591

Indeozum regum Epilogus.

Danid	1 an	40	Artalia	9 an	7	Amon	17 an	12.
Salomon	2 an	40	Joas	10 an	40	Josias	18 an	32.
Roboam	3 an	17	Amasias	11 an	29	Joachaz	19 men.	3.
Abias	4 an	3	Ozias	12 an	51	Joachim	20 an	11.
Asa	5 an	41	Joathan	13 an	16	Joachin	21 men.	3.
Josaphat	6 an	25	Jechar	14 an	16	Sedechias	22 an	11.
Joram	7 an	8	Ezechias.	15 an	29.			
Sebozias	8 an	1	Danases	16 an	35.			

Pontificum indeozum Epilogus.

In tēplo at tredēcim p̄ successionez sumi sacerdotes fuerūt a p̄io Sadoch quem Salomon (abiecto Abiathar) instituerat vsq; ad Josedech Sarate filiū vltimū sacerdotē. Quoz tpa p̄mittūt eo q' nō p̄stēt. Noia vō hec sūt: v3. Sadoch 1 Jojada 4 Achitob 7 Belchias 10 Achimaas 2 Azarias 5 Sadoch 8 Azarias 11 Azarias 3 Amanaa 6 Selum 9 Saraias 12 Josedech 13. & vltimus q' cū trās latis egressus fuit: vt p3 primo Paralipomenon. c. 6.

Ac sic liber quartus explicit.

Fratri Jacobiphilippi Bergomēsis ordinis fratrum Eremitaz diui Augu- stini in omnimoda historia nouissime congesta supplementū chronicaz appel- lata: Liber quintus feliciter incipit.

Quinta seculi etas quam in su- cepto opere librum quintū facimus hic icipit: duratq; vsq; ad natinitatē domini nri Jesu Chri ānis. 590. La- etfi sunt q' aliter i huius etatis supputatiōe sentire velit. Unde & q' recte captiuitatis annos numerare voluerit ab vndecimo Sedechie āno: sicut Eusebius incipiat: & tūc septuagita captiuitatis ānos i secūdū Baris annum

b